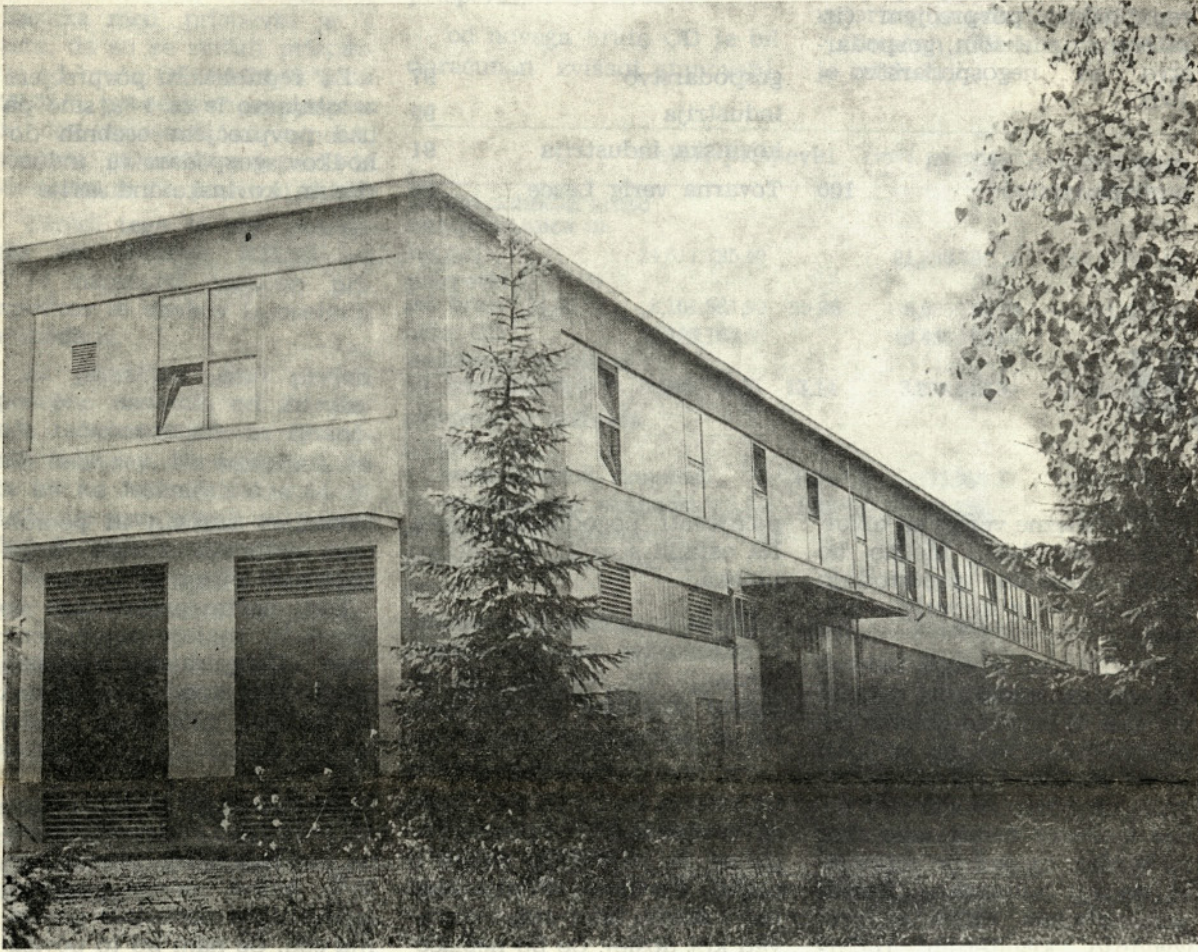

Naši pogledi v bodočnost

Dipl. ing. Vinko Golc

Na zadnji seji delavskega sveta podjetja je bil obravnavan investicijski program za letošnje leto in leto 1975.

Čeravno bi lahko trdili, da je obravnava in potrditev pozna glede na čas, pa je ta program zaradi nujnosti pre zgodaj zahteval obravnavo v kolektivu. Že sedaj je v pripravi 10-letni razvojni program podjetja in zajema tudi investicije, ki smo jih obravnavali po delovnih skupinah in na DS za drugo leto.

Z izvedbo programa, ki smo ga zadnjič potrdili, bomo delo in pogoje za delo v podjetju primerno izboljšali, izredno pa se bo izboljšala sposobnost podjetja proizvajati kvalitetnejše izdelke našega sedanega proizvodnega programa. Postali bomo bolj akumulativni, kvalitetni in morali bi zabeležiti nadaljnjo rast produktivnosti.

Nadalje bomo dosegli naslednjo prednost po posameznih obratih:

a) V vijaknem oddelku bomo lahko tudi na stiskalkah prišli na dvoizmensko obratovanje, mehaniziralo se bo čiščenje vijakov po novem postopku, izboljšalo pa se bo tudi delo v pakovalnici.

b) V verigarni se bo mehanizirala galvanika, ter nabavila avtomatska linija za toplu cinkanje vijakov in verig. Na-

bavili bi avtomatsko napravo za cementacijo snežnih verig ter nabavili več novih upogibnih in varilnih strojev.

c) V obrat težkih verig bomo vgradili več novih strojev, ki bodo izboljšali pogoje dela, omogočili lažjo proizvodnjo kvalitetnih izdelkov in povečali proizvodnjo rudarskih ve-

rig, ki nam jih sedaj pogosto primanjkuje.

d) Tudi kovačnica ima solidno mesto v programu, čeravno je v glavnem že naročena za novi obrat oprema v tujini. Dodatno dobijo še več strojev in naprav, kar jim bo omogočilo lažje in učinkovitejše delo.

e) Vzdrževanje bo končno dobilo prepotrebne nove prostore ter nekaj novih obdelovalnih strojev.

f) Velik premik se predvideva pri orodjarni. Predvideva se, da bi čimveč orodja, ki ga sedaj drago plačujemo v tujini, izdelovali doma. Po možnosti pa bi tako orodje proizvajali tudi za druge vijakarne v Jugoslaviji. Zaradi tega bo ta obrat dobil poleg že sprejetih modernih strojev še dodatne stroje in naprave. Treba pa je pred tem seveda rešiti še problem prostora, a upam, da ne bo posebnih težav.

Predvidena je tudi celotna rekonstrukcija napajanja podjetja z električno energijo. Zastarele naprave ne ustrezajo več našim potrebam.

Povečalo se bo skladišče valjane žice ter izgradil nov obrat za pripravo materiala. S tem bo odpadla lužarna in žicovlek se bo preselil v nove prostore.

Nabavljeno bo več peči za različne namene, vendar vse s ciljem, da bi postali manj odvisni od drugih in postali v kvalitetnem programu močnejši.

Poleg zgoraj navedenega je predvideno na podlagi sklepa DS, ki je povečal prispevek za stanovanjsko gradnjo, da bomo to leto pričeli graditi še dva stanovanjska bloka in novo ambulanto v bližini tovarne.

V Crikvenici pa se bodo to leto iztrošene hišice poslovile, zgrajen pa bo lep dodatni objekt, tako da število ležišč za letovanje ne bo manjše ampak večje.

Ves gornji program pa bomo lahko izvedli le, če bomo tako ali bolj pridno delali, kot smo letos v prvi polovici leta, ko smo na zaposlenega napravili kar 10% več kakor lansko leto. Pri tem pa morajo tudi ostali pogoji za dobro delo in doseganje vseh rezultatov ostati nespremenjeni.

Ne bi se smele več večati družbene dajatve, ki so od leta 1972, ko so znašale v Sloveniji za kovinsko industrijo 27,5%, povečale lani na 30,3% ali za skoraj 10%. Tudi cene bodo morale naraščati le v skladu z dogovori, predvsem pri surovinah, saj so znašali stroški pri vseh materialih za kovinsko industrijo lani v Sloveniji 68,9% celotnega dohodka, kar je absolutno preveč. Znano je na primer, da se ta odstotek giblje v zahodnih državah obvezno pod 62%, normalno pa ne dosega meje 60%.

Podal sem le nekaj grobih podatkov o našem bodočem razvoju in pogojih, pod katerimi naj bi delali. Vsekakor pa je realizacija načrtane poti odvisna predvsem od nas samih in naše delavne, umske in fizične iniciative.

Proizvodnja v prvem polletju 1974

Dipl. oec. Marjana Kozemer-nik

Ko pregledujemo rezultate dela v prvem polletju letošnjega leta, ugotavljamo, da smo bili uspešni kljub nekaterim težavam, ki so spremljale proizvodnjo. Količinski letni plan proizvodnje smo dosegli 97,19%, pri čemer upoštevamo le eksterno proizvodnjo. Po posameznih obratih pa je uspeh naslednji:

vijakarna	100,04 %
verigarna	97,70 %
kovačnica	93,27 %
OTV	94,86 %

Najuspešnejši so bili v vijakarni. Če upoštevamo pri kovačnici tudi proizvodnjo za interne potrebe in primerja-

mo celotno proizvodnjo s planirano, dobimo 96,8% doseganje plana.

Letni plan proizvodnje, izražen vrednostno, pa smo dosegli:

vijakarna	92,65 %
verigarna	87,92 %
kovačnica	88,70 %
OTV	97,63 %
skupaj	91,87 %

Vrednostno izpolnjevanje letnega plana zaostaja za količinskim, razen v OTV.

V vijakarni so največ proizvedli v aprilu, saj so količinsko izpolnili plan 110,4%, kar predstavlja rekordno proiz-

vodnjo doslej. V primerjavi s preteklim letom je bila manjša za 7,7%; tako je produktivnost dela porasla za 15,1% (produktivnosti dela merimo v tem primeru s količinsko proizvodnjo, izraženo v kg, na enega zaposlenega).

Verigarna je bila najuspešnejša v maju, ko je izpolnila količinski plan 103,2%. V primerjavi z enakim razdobjem preteklega leta je proizvedla 6,1% manj, število zaposlenih je manjše za 7,3%, produktivnost dela je večja za 1,3%.

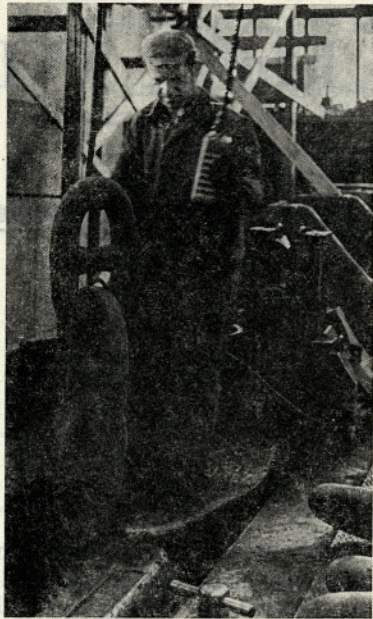
Eksterna proizvodnja kovačnice je bila največja v maju, ko je presegla količinski plan

za 11,5%, vrednostnega pa za 5,7%. Proizvodnja v prvem polletju je za 34,2% večja od proizvodnje v preteklem letu, število zaposlenih je manjše za 0,5%, produktivnost dela je večja za 34,9%, kar je vsekakor lep uspeh.

OTV je začel poslovno leto 1974 zelo uspešno, še posebno v februarju, ko so presegli količinski plan za 14,5%. V maju in juniju je bila proizvodnja manjša zaradi težav pri preskrbi z materialom. Proizvodnja je bila za 14,3%

(Nadaljevanje na 2. strani)

PROIZVODNJA V PRVEM POLLETJU 1974

večja od lanskoletne, produktivnost pa za 15,4 %.

Ce zaključimo to razpravljamo o produktivnosti dela s

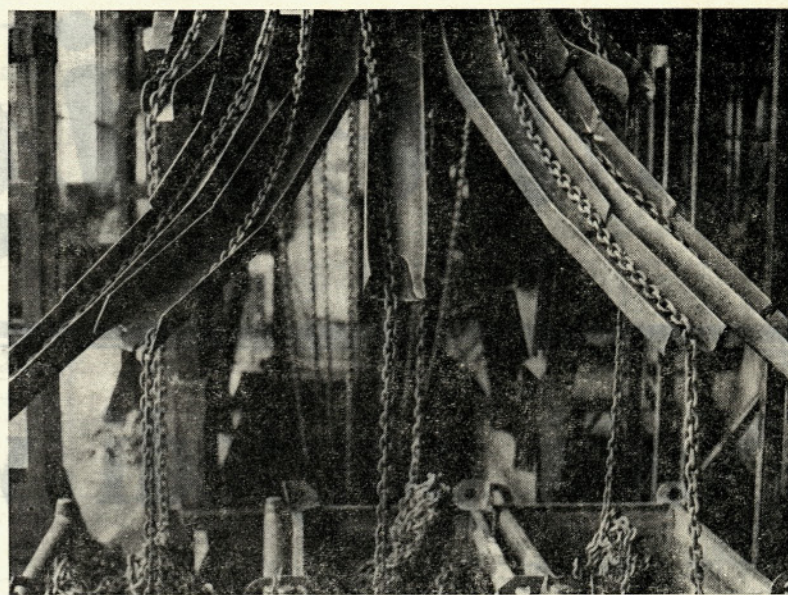
pregledom za podjetje, vidimo, da je količinska proizvodnja na zaposlenega večja od lanskoletne za 9 %. Ako bi izrazili proizvodnost vrednostno, bi bili indeksi večji zaradi porasta cen, vendar moramo izločiti vpliv inflacijskih gibanj.

Prodaja je bila v prvem polletju 1974 količinsko manjša za 4,5 % od predvidene, vrednostno pa za 6,8 % večja. Prodana količina izdelkov je bila največja v februarju, vrednost prodaje pa v maju. V zadnjih dveh mesecih vpliva na vrednost prodaje povečanje prodajnih cen našim izdelkom. Od skupne količinske prodaje odpade na domači trg 73,7 %, na izvoz 26,3 %, vrednostno pa predstavlja prodajo doma 83,4 % in izvoz 16,6 %. Razmerje kaže na veliko slabše doseganje prodajnih cen v

izvozu. V preteklem letu smo prodali doma 61,1 % količine in 74,5 % vrednosti skupne prodaje, tako da v letošnjem letu izvažamo manj. Izvozili smo 22 % manjško količino, prav tako tudi 22 % manj kot smo planirali. Pri tem je zlasti manj izvoza na klirinško področje, saj zaostajamo za planiranim za 44 % količinsko in 32 % vrednostno.

Zaradi zadovoljivih rezultatov dela smo lahko izboljšali tudi osebne dohodke zaposlenih. Ti so za 32,1 % višji kot v istem razdobju preteklega leta. Primerjajmo podatke o osebnih dohodkih podjetja z republiškim povprečjem (izraženo z indeksom, gospodarstvo in negospodarstvo = 100):

gospodarstvo in negospodarstvo 100

Žarilna peč v OTV

gospodarstvo 97
industrija 95
kovinska industrija 91
Tovarna verig Lesce 99

Za republiškim povprečjem zaostajamo le za 1 %, smo pa nad povprečjem osebnih dohodkov gospodarstva, industrije in kovinske industrije.

Položaj na trgu

Franc Nemeč

Vsako stanje na našem trgu je več ali manj v tesni povezavi z dogajanjem na svetovnem trgu. Tako občutimo konjunkturo kot stagnacijo. Ta gibanja se odražajo pri nas vedno z določeno časovno zamudo.

Pomanjkanje surovin in neprimerna rast cen so izraziti primer za to. Če je npr. znašala cena za vlečeno in valjano žico 23. 7. 1969 100 %, ji je cena 4. 7. 1974 porasla za dvakrat. Pri paličnem jeklu je ta razlika še za 12 % višja. Vrhu tega pa je oskrba znatno slabša.

Tako smo v prvih petih mesecih letošnjega leta dobili od Slovenskih železarn (na letne pogodbene količine) naslednje količine:

Železarna Jesenice:
— valjana žica 38,6 %
— vlečeno jeklo 35,0 %
— vlečena žica 38,0 %

Železarna Ravne:
— valjani profili 1,0 %
(tu je pripomniti, da smo na račun zaostankov iz leta 1973 dobili ca. 18 %).

Železarna Štore:
— valjani profili 2,0 %

Vsi podatki so iz biltena SZ. Po programu pa bi morali dobiti do tega časa 42 % od vsake navedene postavke. Še najboljše nas je oskrbovala Železarna na Jesenicah. Železarna same pa so v tem času dosegale svoj plan proizvodnje tople valjanega jekla 96 %. Torej ni pravega razmerja v odnosih pri Železarni Ravne in Štore. Z velikim razumevanjem sprejemamo opravičila za nedobave, vendar ima tudi to svoje meje. Zavedamo pa se tudi tega, da se sedaj v združenem podjetju veliko lažje dogovarjamo.

Tako nam je bilo na zadnjih sestankih SZ zagotavlje-

no izdoba vseh zaostankov (razen v Železarni Štore) in dano zagotovilo, da se bo stanje v II. polletju normaliziralo. Surovine, ki smo jih redno dobivali iz uvoza, so s porastom cen na svetovnih tržiščih postale za nas nezanimive, ker bazirajo naše zamrznjene prodajne cene izdelkov na nivoju domačih nabavnih cen za surovine. Pred 4 leti smo kupovali žico na Češkem po \$ 115 za tono, danes po \$ 349.—. Tedanja vrednost \$ je še znašala 15, — din. Prav tako so bile tedaj tudi nižje carinske dajatve in nižji prevozniki stroški.

Kljub vsem tem nakopičenim problemom le nekako uspevamo kolikor toliko oskrbovati obrate s surovinami.

Staro pravilo, da je ob pomanjkanju naročil, za izdelke dovolj surovin in obratno, še vedno velja. S tem je na kratko povedano, da je v glavnem (z nekaj izjemami v asortimentu) naročil dovolj. S planom za leto 1974 je določena naša gospodarska politika. Da se omogoči pravočasno in kontinuirano delo, se je s tem planom tudi določil odnos prodaje med domačim in tujim trgov. To je važno tudi zaradi tega, ker moramo ustvariti določeno maso deviz za odplačilo anuitet.

Po posameznih obratih so zasedbe z naročili take:

Vijakarna ima zasedene vse grupe proizvodov. Občasno se pojavlja pomanjkanje naročil za kovinske vijake, ki pa ne spadajo več v naš proizvodni program, ker obdelujemo v glavnem le lesno industrijo.

Verigarna je z naročili dobro založena pri debelejših ročno varjenih verigah. Doslej zanje ni bilo dovolj naročil. Stanje se bo v naslednjem mesecu, ko bodo dane v proiz-

vodnjo snežne verige za tovarnjake, izboljšalo. Močno bo treba forsirati proizvodnjo zaščitnih verig in verig z grabelji.

V OTV smo v maju izdobračili vse zaostanke pri debelih verigah. Z izostalostjo dobavo paličnega materiala pa se nam je ves letošnji program podrl. Tako ne bomo mogli vsaj nekaj mesecev delati tako, kot to želimo, ampak po nujnostni stopnji ladjedelnice. Zaradi nesposobnosti ASEA za proizvodnjo kvalitetnih rudarskih verig smo prišli v položaj, da ne moremo v redu iz-

polnjevati pogodbenih obvez. Na ostalih strojih delo dobro poteka.

Obrat kovačnice je z naročili zadovoljivo zaseden. Zaradi pomanjkanja delovne sile nimamo sortirane zaloge opreme in elevatorskih locnjev.

Pri nas je še vedno prisotna močna konjunktura. Zaradi vsakodnevnih podražitev pa se že pojavljajo težave s plačili. Številna podjetja niso več v stanju tako redno plačevati kot doslej. Če bo neplačevanje naraščalo, bomo tudi mi zašli v težave, da do naših do-

baviteljev surovin in pomožnega materiala ne bomo mogli izvrševati obvez.

Tudi našim proizvodom so bile s 24. majem popravljene cene. Dolgotrajen postopek okoli same korekture cen nas je občutno prikrajšal za dohodke. Ker pa se je material (palično jeklo in žica) s 3. julijem zopet za 17,8 % podražil, prav tako kartonska in lesna embalaža ter prevozi za 25 %, bomo morali ponovno zaprositi za odobritev povišanja cen. Če nam bo to povišanje v kratkem času odobreno, ne bomo bistveno prikrajšani.

Delo organizacije ZK Veriga

Matko Pogačnik

Osnovna organizacija ZK je na delovnem sestanku sprejela program idejno političnega izobraževanja svojih članov.

Zaradi slabih izkušenj iz preteklosti — slaba udeležba, ko smo imeli predavanja v popoldanskem času, smo se odločili spreminiti enodnevni vikend v seminar.

Seminar je bil 1. 6. 1974 v Partizanskem domu na Vodiški planini. Seminarja se je udeležilo 38 članov s krajšim stažem v Zvezi komunistov. Vsi udeleženci seminarja so morali dnino nadoknaditi ali pa vzeti redni letni dopust.

Na sporedu sta bili dve temi:

1. Komunist včeraj, danes, jutri

— zgodovinski smotri ZKJ
— odgovornost ZK za oblast delovnih ljudi

— demokratični centralizem in odgovornost

— metode delovanja ZK
2. Nova ustava SFRJ in SRS

— zakaj pogosto spreminjamo ustavo

— vsebina in cilji nove ustave

— zgodovinski pomen nove ustave

— vloga in naloge komunistov v oblikovanju družbenih in družbeno ekonomskih odnosov v duhu ustave

Temi je tolmačil sekretar občinskega komiteja tov. Bohinc.

Na seminarju so se komunisti v razgovoru zavzemali za problematiko, ki se tiče podjetja. Veliko je bilo govora, kako izboljšati kvaliteto izdelkov in organizacijo ob-

stoječe proizvodnje. Komunisti so menili, da obstoječa proizvodnja še ni organizacijsko in tehnološko dognana do kraja, ampak da so tu še rezerve za zmanjšanje proizvodnih stroškov. Tudi o uvedbi nove proizvodnje, ki bi dopolnjevala obstoječo, je tekla beseda. Program nove proizvodnje naj bo zasnovan tako, da bo v izdelek vgrajenega veliko umskega dela in da bo tehnološko sovpadal v samo turistično okolje, ki nas obdaja zunaj podjetja.

Seminar je uspel tako organizacijsko kot tudi vsebinsko. V bližnji prihodnosti bomo organizirali enak seminar s temami: Stališča in sklepi VII. kongresa ZKS in X. kongresa ZKJ in aktivnost Jugoslavije v mednarodnem delavskem gibanju.

Prispevki iz osebnega dohodka

Zvone Jakopič

Poračun osebnih dohodkov za čas XII/73 — V/74 zaradi novih prispevkov in davkov na osebne dohodke

Za december preteklega leta in za prvih 5 mesecev letošnjega leta smo obračunavali prispevke na osebne dohodke po stopnjah, ki so bile določene za leto 1973.

S samoupravnimi sporazumi z interesnimi skupnostmi ali z zakonom pa so bili določeni za v letu 1974 izplačane osebne dohodke novi prispevki. Razlika med prispevki je v tem, da so se znižali prispevki od bruto OD od 34,40 % na 29,32 %, povečali so se prispevki kot zakonske obveznosti, na novo pa uvedli prispevki iz dohodka in na poslovni sklad.

Zaradi tega je bilo potrebno za obdobje XII/73 — V/74 napraviti poračun prispevkov in davkov iz osebnih dohodkov.

Za preračun smo prejeli posebno navodilo od Združenja računovodskih in finančnih delavcev. Na sestanku, ki je bil na Jesenicah dne 14. 6. 1974, pa smo prejeli za preračun še zadnja navodila.

Proračun prispevkov in davkov naj bi izvršili skupinsko na podlagi zbirnega pregleda vplačanih prispevkov po vrstah in po pripadnosti; le za delovne organizacije, ki obračunavajo OD na visoki mehanizaciji, je bila dopuščena možnost, da se lahko odločijo za individualen obračun prispevkov, t. j. za vsakega delavca posebej.

Pri nas je bil napravljen skupinski obračun v obliki rekapitulacije:

— neto OD so bili skupinsko pomnoženi s faktorji za novi bruto OD, tako smo dobili maso novih bruto OD;

— od novega bruto OD so bili skupinsko obračunani novi prispevki;

— od novega bruto OD je bil obračunan zvišani stanovanjski prispevek (povišan od 6 na 10 %);

— od davka na dohodek za leto 1973 sta bila obračunana prispevka: 8,14 % za rep. izobraževalno skupnost in 1,80 % za raziskovalno skupnost;

— od poslovnega sklada po odbitku posojila za nerazvite in skupne rezerve je bil obračunan 1,35 % prispevek za valorizacijo pokojnin.

Obračun OD in prispevkov je naslednji:

	stari prispevki	novi prispevki	razlika
osebni dohodki bruto			
okrepčevalnica in regresi	24.617.725,40	21.890.724,15	-2.727.001,25
prispevki od bruto OD 34,40 %	8.161.561,90	6.600.158,80	-1.561.403,10
neto OD	16.456.163,50	16.456.163,50	—
dopolnilni prispevki od bruto OD 8,40 %	2.249.743,85	3.204.642,30	+954.898,45
prispevki iz dohodka osnova l. 73:			
— izobraževalna skupnost	— 8,14 %	371.959,35	+371.959,35
— raziskovalna skupnost	— 1,80 %	82.252,—	+82.252,—
za tekočo valorizacijo pokojnin — inval. pok. zav. osnova:			
od poslovnega sklada	— 1,35 %	510.005,35	+510.005,35
skupni prispevki	10.411.305,75	10.769.017,80	+357.712,05
Stanovanjski prispevek se je v okviru dopolnilnih prispevkov povečal:			
stari stan. prispevek 6 %		1.687.155,60	
novi stan. prispevek 10 %		2.298.114,05	
skupaj		610.958,45	
povečanje prispevkov		357.712,05	
skupaj		253.246,40	

Znesek razlike bruto OD smo prelili v stanovanjski prispevek, kar znaša neto 178.994,56 ali na zaposlenega din 165,58 (1.081 zaposlenih).

Pri enakih neto OD so se bruto OD znižali, povečali pa prispevki od OD. Prispevki so se v znatnejši meri prenesli v zakonske obveznosti, znižali pa na bruto OD, vendar pa so pri nas večji kot so bili preje in to delno zaradi povečanja stanovanjskega sklada.

Gospodarske organizacije, ki so izvršile individualni obračun OD in sklenile, da bodo ostale pri enaki višini bruto OD, so zaradi nižjih prispevkov OD izračunale višje neto OD, vendar pa so morale od teh obračunati višje dopolnilne in ostale prispevke, s čimer so povečale zakonske obveznosti, t. j. stroške, ki se najprej pokrivajo iz dohodka.

Pri nas povečanje neto OD glede na že doseženo višino v I. polletju letošnjega leta ne bi bilo primerno, ker bi se s tem preveč približali povprečnim izplačanim OD Slovenskih železarn. S tem bi le podkrepili njihove trditve, da so ponovna zvišanja cen surovin upravičena, kakor tudi, da je umestna njihova zahteva po participaciji na poslovnem uspehu predelovalcev kljub temu, da preskrba s surovinami še nikoli ni bila slabša kot v preteklem polletju.

Bruto OD se v naslednjih mesecih ne bodo menjali, ker bi sicer morali izvršiti celoten preračun akordov, ampak jih bomo spremenili šele ob koncu leta. Zato bodo neto OD od meseca junija dalje za 4 % višji, kar bomo morali upoštevati pri določanju višine vrednosti točke.

Zahvala kolektivu TVL

V zvezi s cirkularnim pismom z dne 25. 4. 1974, s katerim smo zaprosili za finančno pomoč pri tisku publikacije »Sodobni problemi koroških Slovencev«, se najlepše zahvaljujemo za znesek, ki ste ga nakazali ali odobrili.

Našo akcijo s tem končujemo!

Kolikor pa naši prošnji zaradi lastnih finančnih težav niste mogli ugoditi, se vseeno zahvaljujemo za odgovor, čeprav negativen.

Še enkrat se zahvaljujemo za razumevanje in vas tovariško pozdravljamo!

Distributer za Jugoslavijo
»AVTOMATIKA«
Ljubljana

IZBIRA VODILNIH KADROV

Franc Hanžič

Resolucija 10. kongresa ZKJ jasno opozarja, da je nujno v vsaki OZD in družbenopolitični skupnosti v samoupravnih aktih določiti postopek za izbiro ljudi na vodilne položaje in tudi odgovornosti pristojnih organov in posameznikov. Vsekakor je nujno potrebno, da kandidirajo le tisti, ki so kot ljudje in delavci vedno in ob vsakem času dokazali svoje strokovne, družbenopolitične in moralne vrednote. Od vseh, ki že taka mesta zasedajo, pa moramo take pogoje tudi zahtevati.

Z družbenim dogovorom o kadrovske politiki v republiki Sloveniji je posebej zapisano:

»Pri izboru vodilnih delavcev je treba posebej upoštevati odnos do socialistične revolucije, bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov, ter drugih njenih pridobitev, ustvarjalni odnos do uveljavljanja samoupravljanja in delitve po delu, odnos do dela, ljudi in sodelavcev, zavzetost za spoštovanje zakonitosti, poštenost, odgovorna gospodarjenja z družbenimi sred-

stvi, ter sposobnost povezovanja pravic z dolžnostmi in odgovornostjo.« Ta zahteva je dokaz, kako pomembno in zahtevno je kadrovanje delavcev na odgovornejša delovna mesta, ter kakšna je vloga družbene in samoupravne kadrovske politike. V teoriji in praksi moramo pri vseh vprašanih kadrovanja opredeliti celovito kadrovske politiko kot neodtujljivo pravico delovnih ljudi, odgovornost za uresničevanje po razširitvi na vse družbenopolitične dejavnike, pri čemer pa mora imeti posebno vlogo ZK.

V preteklosti se kažejo propusti, da se pri nedejavni in neučinkoviti vlogi ZK v kadrovske politiki hitro okrepi položaj nesamoupravnih protisocialističnih sil. Nujno je bilo, da se v obdobju po Pismu idejnopolitične sile usmerijo v oblikovanje meril pri izbiri kandidatov za odgovorna vodilna delovna mesta v družbenopolitičnih organizacijah ter samoupravnih, državnih, gospodarskih in ostalih ustanovah. Ponovno je treba uveljaviti moralno politična

načela ter se zoperstavljeni zelo razširjenemu malikovanju strokovnih meril, za katerimi so se dostikrat skrivali pojavi karierizma, teokratizma, sposobnosti za prikrito kršenje zakonskih ter družbenih predpisov, zagledanost v tuje uspehe in nespoštovanje vsega tistega, kar smo ustvarili ali ustvarjamo.

Zato kadrovske politike ne moremo in ne smemo pojmovati le kot skrb za razporejanje ljudi na odgovorna in vodilna delovna mesta, ali še celo kot prizadevanje, da zadovoljimo načelom reelekcije in rotacije kot sestavnemu delu politike izobraževanja, usposabljanja, planiranja, zaposlovanja in družbenega razvoja.

Vse več je bilo primerov, da so se posamezniki, celo po upravičeni javni obsodbi, po najstrožji politični kritiki ali celo po dokazanih zavestnih kršitvah zakonov, pojavili na drugih nič manj odgovornih delovnih mestih. Taki in podobni primeri so bili največkrat povezani z odkritim na-

sprotovanjem samoupravnim odnosom, zato je bilo razumljivo, da je ZK posebej odločno postavila zahtevo, da morajo biti vodilni delavci tudi odgovorni za razvoj samoupravnih in družbenih odnosov. Ne moremo dopuščati, da bi v našem samoupravnem socialističnem sistemu dajali z najrazličnejšimi imenovanji zaupanje tistim, ki odkrito ali na najrazličnejše prefinjene načine nasprotujejo razvoju samoupravnih odnosov.

Po družbenem dogovoru določamo za odgovorna delovna mesta poleg vodij in pomočnikov direktorjev še delovna mesta, kjer delavci opravljajo najpomembnejše naloge v OZD še posebej na proizvodno-tehničnem, komercialnem, finančnem, organizacijskem, kadrovske, izobraževalnem ter razvojnem področju. Te delavce je nujno ocenjevati po njihovem prispevku k uresničevanju sprejetih programov razvoja samoupravnih odnosov.

Marsikje so predstavljali glavno oviro razvoju samo-

upravljanja in boljših medčloveških odnosov vodstveni sestavi ali posamezniki na vodilnih delovnih mestih; prav tisti, ki bi morali po ustavi in zakonih ter dogovorih skrbeti tudi za samoupravne odnose.

Za idejnopolitični uspeh akcije pa je pomembna budnost nad tistimi, ki so bili že kritizirani, a so se prikriji in so se skrili za samoupravna gesla za ohranitev svojih položajev, ter se kažejo kot odločni borci za samoupravljanje.

Prav zato bo težko uveljaviti nove odnose v starih sestavih, kot je dejal predsednik ZKS, saj je jasno, da čez noč ne morejo spremeniti svojih gledanj in odnosov. Neprestano in temeljito je treba analizirati procese in oceniti gesla, za katerimi se skrivajo težnje po uveljavljanju starih odnosov. Vsekakor bo treba računati s starimi predstavami pri nekaterih ljudeh in jih stalno odkrivati z odločnostjo in napadalnostjo ZK in ostalih socialističnih sil.

Tovariško srečanje

Franc Ankerst

»Hura! Jutri bo sonce!« je pisalo 21. 6. 1974 na več kot meter visokem panoju pri vratarju in s tem obveščalo vse, da bo prihodnji dan na TOVARIŠKEM SREČANJU lepo vreme.

Kot rečeno in obljubljeni, meteorologi so držali besedo 22. 6. 1974 je bilo vreme lepo. Zato se je v Ribnem, v lepi dolinici »Pod Ribensko goro« v jutranjih urah zbralo okoli 1500 delavcev in delavk iz naše tovarne in njihovih svojcev. Prišli so na tovariško srečanje, ki ga je organizirala in pripravila konferenca osnovnih sindikalnih organizacij v TVL.

Pripravljalni odbor ali kot so se sami imenovali »koordinacijski odbor« je imel nalogo urediti in poskrbeti za čim boljše počutje, veselo razpoloženje in polne želodce udeležencev srečanja. »Ta glavni« pri koordinacijskem odboru je bil Rems Vito, drugi oficir je bil Vovk Franci, glavni intendant Hrustelj Franc, minister za finance Meze Franc, za tehnično izvedbo je skrbelo njegovo veličanstvo Kralj Janez, za kulturno hrano je bil zadolžen Repe Drago, glavni svetnik (svetovalec) Černe Lenko, za šport in rekreacijo je poskrbel Zemva Lado, nalogo ceremonialnega majstra in glavnega kokodajnika so »ta glavni« zaupali moji malenkosti. Seveda je v pripravah in izvedbi srečanja sodelovala še cela četa prizadevnih tovarišev in tovarišic, ker pa za morebitne kritike ne pridejo v poštev, jih ne bom imenoval. Važno je, da so neimenovani svojo nalogo odlično opravili, za kar jim gre vsa pohvala.

Nimam namena opisovati poteka samega srečanja, kajti kdor se je srečanja udeležil, ve, kako je bilo, tisti, ki pa ni prišel, naj ga »matra firbec«, pa še žal mu je lahko. No ja, saj ni bilo obvezno priti na srečanje, vsak gre pač tja, kamor ga je volja.

Srečanju bi lahko rekli tudi PIKNIK, ker pa smo srečanje imenovali TOVARIŠKO SREČANJE smo se zbrali tam vsi, ki drug do drugega nekaj čutimo, ker nas nekaj povezuje, združuje in temu, tej sili se reče tovarištvo, prijateljstvo, enotnost.

Seveda so bili tovariši in tovarišice, ki bi se srečanja srčno radi udeležili, pa jim je to preprečilo žalostno naključje, bolezen ali drugi res tehtni vzroki. Pred seboj imam pismo naše delavke, sedaj že upokojenke tov. Marije Zunič, ki med drugim piše: »Najiskreneje se vam zahvaljujem za vabilo na srečanje delavcev in upokojencev. Obžalujem, da se srečanja zaradi objektivnih razlogov nisem mogla udeležiti. Zelo me veseli, da se me še vedno spomnite in me še štejete za svojo...«

Seveda štejem za svoje vse upokojenke, ki so kadar koli delali v naši tovarni, zato smo tudi vse povabili. Saj ne moremo pozabiti, da so v tovarni pustili svoja najlepša leta življenja, zdravje, mladost. Ne moremo pozabiti, da so tudi oni veliko doprinesli k temu, da je naša tovarna danes taka, kot je: da se razvijamo, ustvarjamo, vzgajamo nove kadre, krepimo delavsko zavest in samoupravljanje ter skrbimo za dobrobit in kar najboljše počutje svojih delavcev.

Tovariško srečanje v Ribnem je za nami. O tem srečanju so razpravljale in glasovale za ali proti vse delovne skupine v tovarni. Povedati moram, da so skupine skoraj 100 % izglasovale in izrazile željo, da se srečanje organizira. Seveda pa so bili tudi posamezniki s pripombami: »Fabriških frisov imam osem ur dovolj, zato meni denar na roko...« Naj poudarim, da so bili takega mnenja le redki »plitveži« in prepričan sem, ko se bomo spet odločali za ali proti srečanju, takih primerov ne bo, ker jim je danes že jasno, da so se s takimi izjavami pred sodelavci le osmešili in si postavili svojo »izklicno« ceno.

Ne motim se, če rečem, da je bilo s tovariškim srečanjem opravljeno določeno delo — humano delo. Seveda se to delo ne da stehtati v tonah, ne moremo ga zmeriti v mm, niti v litrih. Lahko pa to delo ocenimo, če je bilo uspešno, če je doseglo svoj namen. Ker ocene o omenjenem delu, o srečanju sam ne bi mogel dati, sem zato poprosil svoje so-

delavce, delavce in delavke v obratih, vodstvu podjetja, predsednike delavskega samoupravljanja in političnih organizacij.

Vsem sem postavil enaka vprašanja. Odgovori so bili dobredno vzeto različni, vendar med odgovori: »odlično, prima, fajn, krasno, perfektno« v bistvu ni razlike. Oglejmo si torej vprašanja in v bistvo strnjene odgovore:

— ALI MENITE, DA SO TAKA SREČANJA POTREBNA IN KORISTNA?

Ja! So potrebna. Zato, ker se le na takih srečanjih zberemo iz vseh obratov, se spoznamo, spoprijateljimo. Potrebna so zato, da našim upokojenecem pokažemo, da so še naši »verigarji«. Potrebna so zato, da se srečajo tudi upokojenki, ki se sicer mogoče ne bi nikoli in obujajo spomine na leta dela v tovarni, na mladost in tudi na hude čase. Koristna pa so srečanja zato, ker s tem krepimo tovarištvo, slogo, moč in enotnost delavcev.

— KAKO JE BILO SREČANJE PRIPRAVLJENO?

Dobro — odlično. Škoda le, da niste organizirali prevoza iz Bleda do Ribnega, saj bi prevoze radi plačali. Mogoče tudi močnejše ozvočenje ne bi bilo odveč. S srečanjem v Završnici pred nekaj leti se ne da primerjati, zdaj je bilo boljše in lepše.

— KAJ STE POGREŠALI?

Nič ni bilo organiziranega, kjer bi lahko svoje sposobnosti in spretnosti pokazale ženske. Tudi malo sence bi se prileglo. Prevozu iz Bleda se ne bi odrekli. Boljše in varnejše plesišče.

— KAJ VAM JE BILO NAJBOLJ VŠEČ?

Največ pohval športno zabavnemu programu, zelo veliko pohval sta dobila za nastop folklorna skupina VERIGA iz Lesc in godba na pihala DPD SVOBODA Lesce. Seveda so se izkazali tudi kuharji in natararji. Nekomu pa je bila najbolj všeč postavna rdečelaska.

— KAJ BI PROGRAMU ŠE DODALI?

Ženska zabavna športna tekmovalnja. Tekmovanje žensk v spretnostih ženskih opravil. Montaža snežnih verig in tekmovalje za otroke itd.

— ALI STE BILI ZADOVOLJNI Z GARANTIRANO HRANO IN PIJAČO?

Večina je bila s količino paketa zadovoljna, pripombe na vsebino paketa so bile predvsem na račun perutnine. Če ne bi bilo treba vzeti vse pijače na enkrat, bi bilo odlično. Pijača v prosti prodaji je bila predraga. Pogrešane so bile tople jedi.

— ALI SI TAKIH SREČANJ ŠE ŽELITE?

Seveda še. Mogoče bi za ta denar organizirali dva. Saj ne gre zgolj za »obremenitev« želodca, ampak res za srečanje

s prijatelji, znanci in ne na zadnje za prijateljsko razpoloženje.

Na vprašanje »ALI MENITE, DA SO TAKA SREČANJA ZA PODJETJE KORISTNA IN POTREBNA« so predstavniki družbeno političnih organizacij, delavskega samoupravljanja in vodstva podjetja odgovorili:

Glavni direktor Golc ing. Vinko:

Taka srečanja smo imeli sedaj dvakrat, pred leti v Završnici in v soboto v Ribnem.

Obe srečanja sta pokazali, da se večina kolektiva takih prireditev želi in bi se v bodoče morala enkrat letno izvajati.

Veselo razpoloženje, spoznavanje sodelavcev ter njihovih svojcev ter zabavne igre so dale izredno vsebino celotni prireditvi.

Delo sindikata

Franc Vovk

Člani Konference OOS so se 21. 5. 1974 drugič sestali. Seje se je udeležil tudi predsednik Občinskega sindikalnega sveta Radovljica tov. Vrabec. Na seji s kar bogatim dnevnim redom je bilo sprejetih nekaj pomembnih sklepov:

— Dokončno je bil formiran sekretariat Konference, ki šteje 7 članov: Rems ing. Vito, predsednik, Piškur Peter, podpredsednik, Malej Marija, blagajnik, Vovk Franc, tajnik in Tonejc Majda, Derossi Anton, Bizjak Anton kot člani sekretariata.

— Vsi predsedniki OOS so podpisali sporazum o ustanovitvi Konference OOS.

— Sprejet je bil dogovor med osnovnimi organizacijami, ki enotno ureja finančno poslovanje OOS, organizacijo ekskurzij in izletov, delitev podpor socialno šibkim članom kolektiva in akcije ob smrti člana kolektiva ali upokojenca TVL.

— Sprejet je bil proračun Konference OOS za leto 1974. Konferenca OOS razpolaga samo s sredstvi, ki jih dobi v obliki dotacije podjetja. S 40 % sindikalne članarine, kolikor ostane OOS po odvajanju višjim sindikalnim forumom, pa razpolagajo OOS same.

— Sprejet je bil sklep, da bosta v tej mandatni dobi delovali v okviru Konference le komisija za šport in rekreacijo in komisija za stalne kadrovske priprave in sicer v istem sestavu kot preteklo mandatno dobo.

— Konferenca si je zadala tudi nekaj okvirnih nalog, ki naj bi bile osnovno vodilo dela v tej mandatni dobi. Te naloge so:

— sindikalna organizacija mora spremljati razvoj reorganizacije podjetja v TOZD;

— krepiti je treba delegatski sistem samoupravljanja in se boriti za njegov razvoj;

— spremljati integracijske procese;

— naloga sindikata je tudi skrb za strokovno in politično izobraževanje delavcev, po-

Predsednik DS Šegula Tone:

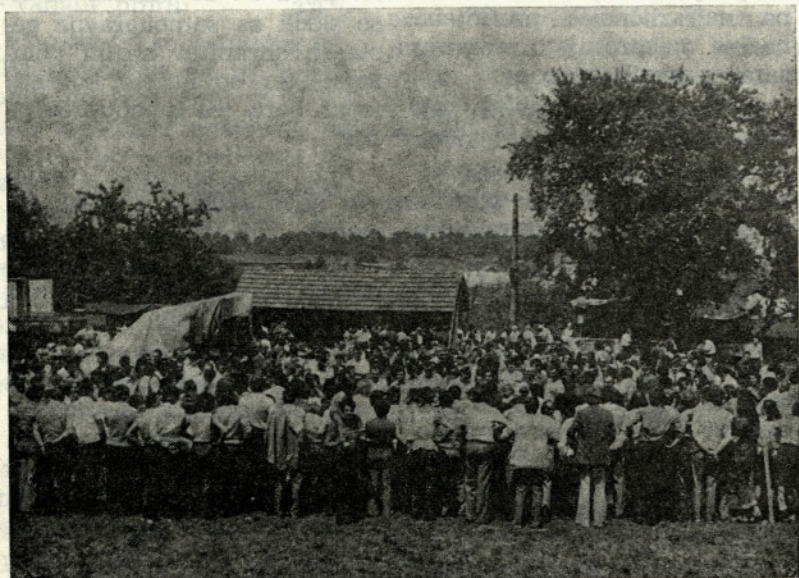
Prepričan sem, da so takšna srečanja, kot je bilo zadnje v Ribnem, koristna za podjetje.

Vsakanje naporno delo v podjetju je dovolj velik razlog, da sindikalna organizacija in samoupravni organi občasno organizirajo tovariška srečanja v naravi, kjer vsaj za nekaj uric pozabimo v sproščenem razpoloženju na probleme, s katerimi se dnevno srečujemo v podjetju.

Sekretar OOK Verige Hanžič Franc:

Ko smo se s predstavniki družbenopolitičnih organizacij odločili, da bomo organizirali srečanje sodelavcev celotnega OZD, smo se zavedali, da le na osnovi tesnejših sti-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Množična udeležba na tovariškem srečanju 22. 6. 1974 v Ribnem

Tri TOZD?

Janez Smole

Komisija za ustanovitev Temeljnih organizacij združenega dela je na podlagi analize, katere delovne celote izpolnjujejo pogoje za organiziranje v TOZD pripravila predlog o organiziranju TOZD v Verigi. Po tem predlogu naj bi v našem podjetju ustanovili naslednje tri Temeljne organizacije združenega dela:

- TOZD kovačnica — OTV
- TOZD vijakarna
- TOZD verigarne

Vse ostale organizacijske enote naj bi tvorile delovno skupnost SKUPNIH SLUŽB.

Po Zakonu o konstituiranju organizacij združenega dela lahko postanejo TOZD tiste delovne celote, pri katerih se rezultati dela lahko potrdijo kot vrednost na trgu in pri katerih se uspeh skupnega dela delavcev lahko samostojno izrazi. Pri vijakarni in verigarne so ti pogoji dovolj jasno izraženi. Zato je verjetno organiziranje vijakarne in verigarne v Temeljni organizaciji združenega dela razumljivo in logično brez širših obrazložitvev. Pri zgornjem predlogu zato nastopajo predvsem naslednji vprašanji:

— Zakaj komisija predlaga združitev delovnih celot kovačnice in OTV v eno Temeljno organizacijo združenega dela?

— Zakaj delovni celoti orodjarna in vzdrževanje po predlogu komisije ne moreta postati Temeljni organizaciji združenega dela?

Pri delovnih celotah kovačnice in OTV ugotavljamo tesno medsebojno tehnološko povezanost. Glavni namen kovačnice je proizvodnja opreme za sidrne verige. S tem namenom se bo gradil tudi nov obrat kovačnice. V letošnjem letu se predvideva le 200 ton odkovkov za direktno prodajo na trg. Vsa ostala proizvodnja kovačnice se realizira na

trgu v končnih izdelkih OTV. Tudi polizdelki OTV se realizirajo v končnih izdelkih kovačnice (n.pr. transporterji, bremenske verige). Lahko trdimo, da imata oba obrata v glavnem isto tržišče. Interni promet s polizdelki kovačnice predstavlja dobro tretjino njene vrednostne realizacije. Če izvzamemo interni promet z vlečno žico za potrebe vijakarne, se skoraj ves interni promet s polizdelki v podjet-

meljno organizacijo združenega dela z zaključenim proizvodnim procesom s svojim zaokroženim tržiščem, na katerem bosta lahko s končnimi izdelki nastopala kot ena TOZD, predstavljali dovolj zanesljivo osnovo, ki bo zagotavljala uspešen razvoj in socialno varnost vseh zaposlenih. Združitev kovačnice in OTV v eno TOZD predstavlja večjo afirmacijo obeh obratov.

slabo polovico), bi bili podani mnogo boljši pogoji za organiziranje orodjarne v eno TOZD.

V podjetju obstajajo resna razmišljanja, da bi razširili proizvodnjo strojnega orodja za slovensko vijačno industrijo, v naslednji stopnji pa tudi za jugoslovansko vijačno industrijo.

Kolikor bi do realizacije te ideje prišlo, se bo močno povečala proizvodnja končnih izdelkov in tudi tržni elementi bodo močneje izraženi. S tem se povečujejo tudi možnosti za organiziranje Orodjarne v TOZD.

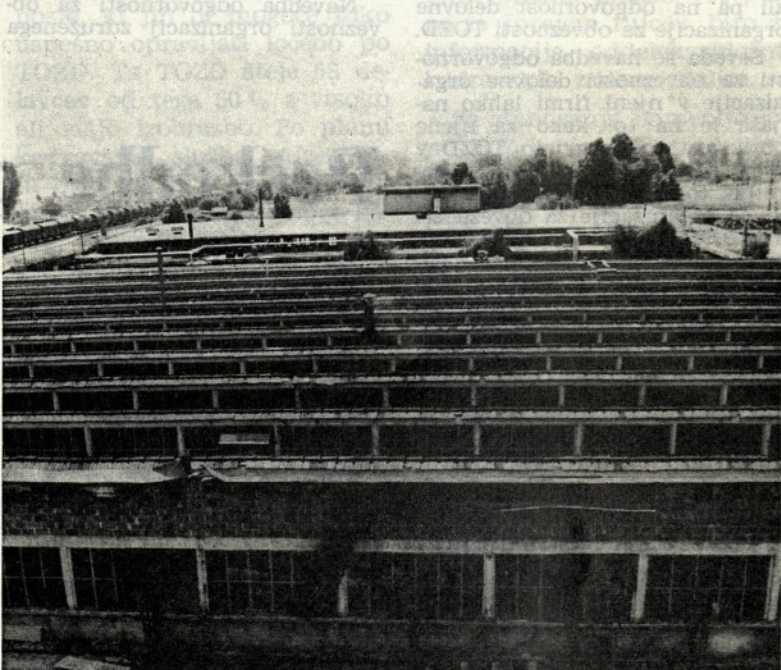
Zato komisija ocenjuje, da je orodjarna potencialni kan-

didat za četrto Temeljno organizacijo združenega dela v Tovarni verig.

Komisija je zgornji predlog izdelala za javno razpravo v političnih organizacijah in v širšem vodstvu podjetja.

Dokončno o tem predlogu in o kompletni analizi o pogojih za organiziranje TOZD, ki k temu predlogu spada, pa seveda odločajo zbori delavcev v delovnih celotah. Pričakujemo, da bo to že zgodaj jeseni.

Prav gotovo se ob tem predlogu sprašujemo, kakšen bo položaj SKUPNIH SLUŽB. O tem in o bodočem delu na uresničevanju ustave pa prihodnjič.

ju vrši med kovačnico in OTV.

Pri ugotavljanju, kdaj se rezultati dela potrdijo kot vrednost na trgu, je komisija prišla do zaključka, da je težko trditi, da se v našem internem prometu s polizdelki delo tržno vrednoti, saj se v tem prometu poračunavajo samo vsi stroški. To pa verjetno ne moremo opredeliti kot vrednostno potrditev dela na trgu.

Člani komisije smo bili enotni tudi v oceni, da bosta oba obrata združena v eno Te-

seveda pa bo za posodobitev kovaške proizvodnje vsaj v začetku potrebna tudi solidarna pomoč ostalih TOZD. Zavedati se namreč moramo, da je kovačnica najstarejši obrat Verige in da je ta obrat mnoga leta dajal impulse za nadaljnji razvoj podjetja. Zato ima mnogo zaslug, da se je podjetje razvilo do takega obsega, kakršnega ima zdaj.

Predmet poslovanja vzdrževanja so usluge v popravilu in vzdrževanju strojev, naprav in stavb. Ves trg vzdrževanja predstavlja medobratne usluge (poračunavanje stroškov). Tu tržnih elementov ni. Zato bi o vrednostni potrditvi dela na trgu pri tej delovni celoti težko govorili. Pri tem obratu je zaradi narave dela tudi merljivost dela slabo razvita. Elementi za obračun dohodka in ostanka so zato premalo zanesljivi, da bi lahko dovolj točno ocenili njegovo ekonomsko moč za samostojno poslovanje. Zato je v sedanjem položaju skoraj nemogoče samostojno izraziti uspeh skupnega dela delavcev vzdrževanja.

Ista slika se pojavi pri uslugah v popravilu in vzdrževanju orodja v orodjarni. Malo drugače je seveda pri proizvodnji novega orodja, pri katerem je merljivost dela večja, ker so v planski ceni vključeni tudi nekateri ekonomski elementi (normativ časa in materiala). Novo strojno orodje predstavlja tudi končni izdelek. Če bi proizvodnja novega strojnega orodja predstavljala pretežni del vrednostne realizacije (zdaj tvori le

Kadrovske vesti

(maj—junij 1974)

(Iz kadrovskega oddelka)

NOVODOŠLI

Spolni sektor:

Benič Ermeljanda, Marčec Neri, Resman Tatjana, Demšar Nikolaja

Komercialni sektor:

Smolej Branko, Resman Smiljan

Orodjarna:

Kolman Pavel, Vidmar Edvard

Vzdrževanje:

Kobal Jakob-Marjan, Ovsenik Branko, Kavaš Jožef, Kajdiž Zdravko, Bobič Janez, Skoporec Ignac, Beguš Franc

Proizvodni sektor:

Dolar Janko

Vijakarna:

Fejzulović Ramadan, Tavčar Andrej, Smodiš Jožef, Nerad Marjan, Hribar Riko, Martič Marija, Popović Grozdana, Mladenović Slavimir

Verigarne:

Troha Zvonimir, Kokalj Marjan, Pergar Ivan

OTV:

Avdič Ekram, Ajkič Hasan, Todorovič Vaso

Kovačnica:

Majcen Jože, Kuronja Ivan, Kobal Janez

ODŠLI:

Spolni sektor:

Ljevar Ante, Hrovat Rudi, Perko Jože, Birk Miroslav, Hočevar Matija

Komercialni sektor:

Mekiš Josip, Ferjan Danijel

Orodjarna:

Golc Cvetko, Kovačević Danilo, Dobnikar Marjan

Vzdrževanje:

Kobal Jakob-Marjan, Radevič Ivica, Tajnikar Franc

Proizvodni sektor:

Burja Iztok

Vijakarna:

Bedenik Anton, Milosavljevič Slavimir

Verigarne:

Škrabl Alojzija, Roš Aleksander, Domislić Drago

Kovačnica:

Ravnik Stanko, Kajdiž Jože, Rozman Mihael, Kurnja Ivan, Zgonc Alojz

OTV:

Vidic Milan, Pavko Franc, Gulič Đuro, Šegula Jožef

RODILI SO SE:

Heberle Olgi iz Vijakarne in Heberle Miru iz OTV sin Uroš

Grašič Ivanki iz Komercialnega sektorja sin Iztok Žnidar Gregorju iz Tehničnega sektorja sin Jernej

Pišič Olgici iz Verigarne in Pišič Kiju iz Vijakarne sin Milan

Vrečko Milanu iz Vijakarne sin Tomaž

Marčec Ivanu iz Vijakarne hči Renata

Smole Janezu iz OTV sin Gašper

POROČILI SO SE:

Kunšič Ivica iz Komercialnega sektorja

Legat Danica iz Proizvodnega sektorja

Bobar Milica iz Vijakarne

(Nadaljevanje s 4. strani)

TOVARIŠKO SREČANJE

kov izven delovnega okolja lahko združujemo pozitivno delovanje vsakodnevnih delovnih nalog.

Že dalj časa je prisotno mnenje, da je potrebno tovariško srečanje gojiti nenehno, saj današnji hitri razvoj zahteva večjo in poglobljeno vlogo delavskega razreda. Le na osnovi takih odnosov bo mo kos vsakršni preizkušnji in nalogi.

Menim, da bi morala taka in podobna srečanja preiti v tradicionalno prakso.

Predsednik Konference sindikata TVL Rems Vito:

Takšna tovariška srečanja bi morala v prihodnje postati tradicionalna. Menim, da s takimi oblikami srečanj mnogo pripomoremo pri odpravljanju motenj, ki nastajajo v družbenem življenju pri nas.

Delavcem je na ta način dana priložnost navezati osebne stike z delavci drugih obratov in izmen in se zato ne počuti tako ločeni od družabnega življenja. Osebnostno sem zadovoljen, da je bilo srečanje zaključeno v tako prijetnem razpoloženju in da so ga delavci dobro sprejeli.

Če vse odgovore na vprašanja o srečanju strnim v eno misel, bi bila ta naslednja:

»Bilo je lepo in prijetno, zato si takih srečanj še želimo!«

Če pa bi srečanje ocenjevali z ocenami kot v šoli, bi srečanju v celoti dali oceno minus pet. Pet za organizacijo in nastop vsem nastopajočim, minus (?) pa vsem tistim, ki nimajo čuta za red in srčno kulturo do sočloveka — prijatelja.

Aktualni problemi za konstituiranje TOZD

(nadaljevanje)

Jože Ješe

4. Razporeditev sredstev, pravic in obveznosti delovne organizacije v TOZD

Razporeditev sredstev, pravic in obveznosti delovne organizacije in TOZD na TOZD je pogoj, brez katerega ni konstituiranja delovne organizacije in TOZD na novih ustavnih osnovah.

Zato mora biti ta razporeditev pozakonno opravljena v teku postopka konstituiranja, vsekakor pa najkasneje do vpisa konstituiranja delovne organizacije v sodni register. Brez te razporeditve vpis nikakor ni možen.

Ta razporeditev pa ne more biti samo načelna, opredeljena samo z določenimi merili oz. metodologijo — kar je seveda pogoj za samo razporeditev, marveč mora biti stvarna in konkretna, izražena tudi v številkih. Dosledno morajo biti razdeljeni viri sredstev in viri, ki temelje na bilanci stanja, kar vse naj omogoči, da se sestavi začetna bilanca vsake TOZD in delovne organizacije kot celote.

Iz povedanega pa tudi sledi, da je na TOZD potrebno razporediti vso aktivno in tudi vso pasivo delovne organizacije. Vse to pa ne izključuje, da so sredstva, ki so jih TOZD s samoupravnim sporazumom združile, izkazana kot takšna v bilanci združenih sredstev, pravice do teh sredstev pa v bilancah TOZD.

Sredstva, pravice in obveznosti se razporedijo na TOZD s samoupravnim sporazumom o

združitvi v delovno organizacijo ali s posebnim pismenim sporazumom, ki je njegov sestavni del.

Ne smemo torej dopustiti, da bi razmejitev opravila samo z nekimi ključi, merili in opisom metodologije, n.pr. po načelu zatečenosti ali pa po številu delavcev v TOZD itd. Vse to je koristno in celo potrebno in brez tega dobre razporeditve sploh ni mogoče opraviti, toda na koncu morajo sredstva, pravice in obveznosti delovne organizacije le biti v celoti in konkretno razporejena na TOZD v njeni sestavi.

V tej zvezi naj omenimo, da »razporeditev« z enostavno ugotovitvijo, da vsak dosedanji obrat obdrži svoja sredstva, ni sprejemljiva. Tudi v primeru, ko je vsakomur res znano, za katera sredstva, pravice in obveznosti gre, ostanejo nerazdeljena sredstva podjetja kot takega. Popolnoma nespremenljiva, protiustavna in proti zakonita je razdelitev, ko se sredstva, pravice in obveznosti razporejajo ne samo na TOZD, marveč tudi na delovne skupnosti skupnih služb.

Na drugi strani pa ni dvoma, da ima delovna skupnost skupnih služb ne samo pravico do lastnih sredstev skupne porabe, torej tudi do lastnih stanovanj, počitniških domov ipd. marveč tudi pravico do določenega deleža ob razdelitvi sklada skupne porabe delovne organizacije, saj ji to zagotavlja ustava (3. odst. 29. člena Zvezne ustave).

5. Navedba odgovornosti za več TOZD odgovarja subsidiarno, druge pa solidarno, bi lahko bila v firmi navedba neomejena (ali omejena) solidarna in subsidiarna odgovornost.

Enake označbe pridejo v poštev tudi za navedbo odgovornosti v imenu TOZD, v imenu skupnosti TOZD in v firmi sestavljene organizacije združene dela.

Navedba odgovornosti za obveznosti organizacij združenega seveda se navedba odgovornosti za obveznosti delovne organizacije v njeni firmi lahko nanaša le na to, kako za njene obveznosti odgovarjajo TOZD v njeni sestavi, nikakor pa ne obratno, torej na odgovornost delovne organizacije za obveznosti TOZD, saj delovna organizacija sploh nima nekkih svojih lastnih sredstev marveč razpolaga le s sredstvi, ki so jih TOZD združile na nivoju delovne organizacije in s katerimi seveda za svojo obveznost tudi sama odgovarja, kot to določa tudi nova ustava. Analogna je situacija, ko gre za skupnost TOZD in za sestavljeno organizacijo združenega dela.

Torej odgovarjajo za obveznosti delovne organizacije skupnosti TOZD in sestavljene organizacije združenega dela v nji združene TOZD tako, kot so se dogovorile s samoupravnim sporazumom o združitvi. Če se o tem niso ničesar dogovorile, odgovarjajo neomejeno in solidarno (1. odst. 55. člena Zakona o konstituiranju).

Delovna organizacija, v sestavi katere ni TOZD, ima seveda lastna sredstva in zato tudi sama neposredno odgovarja za svoje obveznosti z vsemi sredstvi. Njena odgovornost je torej popolna. Vendar pa mora biti ta odgovornost, ki obstaja že po samem zakonu (56. člen ZKR) zaradi varnosti pravnega prometa razvidna iz njene firme. Zato tudi zakon o firmi v tem pogledu ne dela nobene razlike med firmo delovne organizacije, v kateri so TOZD, in tisto, v kateri jih ni.

Navedba odgovornosti v imenu temeljne organizacije pa se seveda nanaša na to, kako za njene obveznosti odgovarjajo druge TOZD, v sestavi iste delovne organizacije, skupnosti TOZD ali sestavljene organizacije združenega dela z naslednjo predpostavko: kolikor odgovornost ni dogovorjena, ni nobene odgovornosti (3. odst. 55. člena ZKR).

Glede same navedbe odgovornosti v firmi oz. imenu, pa ni nobenega dvoma, da mora biti ta navedba čim krajša, označena celo s kraticami, po možnosti s takšnimi, ki bi bile uporabljene v celotni Jugoslaviji. Ta navedba — ko gre za omejitev odgovornosti — opozarja, da je odgovornost omejena. Kako, pa bo vsakdo, ki ga to zanima videl podrobneje vpisano v sodni register.

Skrajšane označbe, ki so se v Sloveniji uveljavile, so: neomejena solidarna odgovornost oz. sol. o.; omejena solidarna odgovornost oz. o sol. o.; neomejena subsidiarna odgovornost oz. sub. o.; omejena subsidiarna odgovornost oz. o. sub. o.

V firmi delovne organizacije, v kateri ni TOZD, pa naj bi bila navedba popolna odgovornost: p.o. Odgovornost bi mogla biti opredeljena kot neomejena (solidarna ali subsidiarna), le če glede nje ni prav nobene, niti najmanjše omejitve. Če bi n.p.r. od 20 TOZD le ena sama svojo odgovornost omejila, pa čeprav le v manjšem obsegu, bi moralo biti v firmi označeno, da je odgovornost omejena. Če ena ali

več TOZD odgovarja subsidiarno, druge pa solidarno, bi lahko bila v firmi navedba neomejena (ali omejena) solidarna in subsidiarna odgovornost.

Enake označbe pridejo v poštev tudi za navedbo odgovornosti v imenu TOZD, v imenu skupnosti TOZD in v firmi sestavljene organizacije združene dela.

Navedba odgovornosti za obveznosti organizacij združenega

dela mora biti tudi v njihovi skrajšani firmi oz. imenu seveda z uporabo ustreznih kratic. Glede na dokaj široko uporabo skrajšanih firm oz. imen v poslovnem življenju, pa čeprav ta uporaba ni vedno popolnoma skladna z zakonom o firmi, in glede na pomen, ki ga ima ta navedba, za pravni promet, je to stališče vsekakor utemeljeno.

(nadaljevanje sledi)

Poškodbe pri delu

PEČAR MAJDA, delavka v verigarni, si je na poti v službo zvilila desno nogo v gležnju.

GROS IDA, delavka v orodjarni, si je na brusilnem stroju obrusila desno roko.

PRETNAR ROSEMARI, delavki v kovačnici, je padel na nogo 10-tonski škopec.

HANJŠEK VIKTORJU, delavcu v vijakarni, je pokrov drgalnega bobna padel na desno nogo.

CRNKOVIČ JOŽA, delavec v kovačnici, se je pri oblikovanju 15-tonskih škopcev udaril v levo roko.

MACUH ANICA, delavka v verigarni, si je pri rezanju verige z ročnimi škarjami poškodovala prstaneč leve roke.

LUKAN POLONCA, kontrolor, se je polila s kislino.

HANJČIČ STANETU, delavcu v kovačnici, je brusilni stroj spodneslo, tako da si je poškodoval kazalec desne roke.

REPAŠI IŠTVANU, delavcu v kovačnici, so klešče padle na gleženj leve noge in mu ga poškodovale.

BURNAR FRANC, delavec v vijakarni, si je pri pripravljajanju vijakov poškodoval kazalec leve roke.

LEVSTIK VERO, delavko v verigarni, je obroč žljadre udaril v gleženj desne noge.

ALEŠIČ EKREMU, delavcu v kovačnici, je konec verige poškodoval sredinec leve roke.

MALI MARIJI, delavki v verigarni, je stroj poškodoval sredinec desne roke.

BRATUŠO ALOJZA, delavca v kovačnici, je vroča voda opekla po levi roki.

NEZIROVIČ FATIMI, delavki v kovačnici, je del škopca odneslo v obraz in ji ga poškodoval.

ZAHVALI

Ob izgubi drage mame se vsem sodelavcem prav lepo zahvaljujemo za izrečena sožalja, darovano cvetje in za spremstvo na njeni zadnji poti.

Iskreno se zahvaljujemo tudi godbi na pihala in pevcem.

Franc, Stanko in Ivanka
Hanžič ter Milena
in Martin Tomšič

NOVAK STANE, delavec v verigarni, si je z žico poškodoval palec desne roke.

Število delavcev, ki so se poškodovali v maju in juniju, je za 34% večje kot pa v istih mesecih lanskega leta.

Groba slika vzrokov prijavljenih telesnih poškodb delavcev po nomenklaturi socialnega zavarovanja kaže v prvi polovici tega leta v naši OZD, da so bile poškodbe delavcev zaradi:

— nevaren način dela	44,26 %
— ni faktorja v delovnem okolju	19,67 %
— naglica pri delu	21,31 %
— zaradi nediscipliniranosti	3,28 %
— ni osebnega faktorja	3,28 %
— natrpana delovišča	3,28 %
— slaba organizacija dela	1,64 %
— ročno orodje	3,28 %

Kolikšna je materialna škoda zaradi nizke stopnje varnosti?

Teh podatkov v naši OZD še nimamo. Materialna škoda zaradi delovnih poškodb in zdravstvenih okvar delavcev z vsemi posledicami je samo najbolj zaznavni del celotne škode, ki jo utrpje poškodovanci, organizacija združenega dela in družbena skupnost.

Brez dvoma škoda, povzročena z delovnimi poškodbami, znižuje standard delavcem in zavira sprejeta stabilizacijska prizadevanja v naši OZD.

Zato bi bilo potrebno hitreje uresničevati ustrezno varstvo pri delu.

Iz oddelka SVD

27. junij, praznik nas vseh

V okviru praznovanja 27. junija, dneva samoupravljalcev, se je v soboto, dne 22. junija 1974, zbralo na tovariškem srečanju v Ribnem več kot 1500 delavcev in upokojencev TVL ter njihovih svojcev. Navzoče je v imenu sindikalne organizacije TVL pozdravil predsednik Konferenice OOS tov. Rems Vitomir, varn. ing.

V svojem kratkem nagovoru je osvežil zgodovinsko sporočilo o uvedbi samoupravljanja, ki ga je 27. junija 1950 izrekel v Zvezni skupščini tov. Tito. Ideje tega sporočila uresničujemo še danes in so vodilo boja za nadaljnjo graditev samoupravne socialistične skupnosti.

Med drugim je tov. Rems dejal: »Naša socialistična družba ne more obstajati in se razvijati brez tesne povezave vseh, ki delajo in ustvarjajo. Korenine tega povezovanja pa segajo nazaj v zgodovino boja delavskega razreda za nove socialistične družbene odnose, svobodo dela in demokracijo. Samoupravljanje ni nastalo nenadoma in stihijsko, pač pa ga je in ga še razvija s svojo zavestno, revolucionarno in družbeno dejavnostjo delavski razred, ki se

je kalil v boju proti socialnemu, ekonomskemu in nacionalnemu zatiranju in izkoriščanju v stari Jugoslaviji in v boju s fašistično agresijo med vojno. V tem boju so si delavci pridobili veliko izkušenj, samozaupanja in razvit čut odgovornosti za izvedbo nalog in dosego ciljev, ki so si jih zastavili.

27. junija 1950 je Zvezna skupščina samoupravljanje uzakonila. Kmalu po tem je bilo ustanovljenih okoli 800 poizkusnih delavskih svetov, s skupno več kot 15.000 člani. Kako uspešno se je samoupravljanje razvijalo, nam pove že podatek, da je bil leta 1972 praktično že vsak šesti zaposleni član kakega samoupravnega organa.

Delavci TVL smo vseskozi stopali po poti razvoja samoupravljanja. Pri tem so nam pomagale naše družbene politične organizacije, s sindikalno organizacijo na čelu. Osnovna naloga, ki smo si jo na tej poti zastavili je: na delegatskih osnovah samoupravljanja še uspešneje uresničevati ustavna določila in kongresne sklepe Zveze komunistov.«

B. M.

Delegacija Slovenskih železarn v Železarni Sisak in Zenica

Jože Ješe

Da bi izmenjali izkušnje na splošno-kadrovskem področju, predvsem pa pri uvajanju TOZD, je dne 10. 6. 1974 odšla delegacija Slovenskih železarn v Metalurški kombinat — Železarno Sisak in Rudarsko-metalurški kombinat Zenica. Obiska so se udeležili: Dušan Stare in Iztok Federl iz Železarne Jesenice, Adi Cigler in Rudi Lenassi iz Železarne Ravne, Franc Sitar iz Železarne Store, Ješe Jože iz Verige Lesce in Miha Potočnik, sekretar Združenega podjetja Slovenskih Železarn iz Ljubljane kot vodja delegacije.

OBISK V SISKU

11. junija zjutraj so se začeli razgovori z vodilnimi predstavniki Železarne Sisak. Po pozdravnem nagovoru je bil podan kratek oris nastanka Železarne Sisak in sedanje stanje. Ta delovna organizacija šteje 10.000 delavcev. V svojem sestavu ima 41 TOZD, od katerih jih 31 uporablja skupni žiro račun, 10 pa ima lastne žiro račune. Taka decentralizirana organizacija ni novost za železarno, saj so bile podobne obračunske enote organizirane že prej, kar se je izkazalo kot dobra rešitev. V vsaki TOZD deluje organizacija ZK ZS in ZM. Imajo razvit družbeni standard delavcev, saj železarna razpolaga s 3000 družinskimi stanovanji (od tega 90% v naselju ob tovarni) in s 1.200 ležišči v samskih domovih. Letno namenijo 6.5 do 7 milijard Sdin za gradnjo novih stanovanj. Okrog 800 stanovanj je zgrajeno v individualni izgradnji s pomočjo kreditov železarne. Organizirana prehrana od zajtrkov do večerij je za vse delavce, imajo lastno organizirano otroško varstvo, rekreacijski center v Malinski na Krku s 360 ležišči. Organizirano imajo lastno zdravstveno službo (7 ambulanc), železarna ima lastne gospodinjske servise, stadion, olimpijski bazen, športno dvorano in nekatere druge objekte. V razvojnem načrtu do leta 1980 imajo predvideno povečanje proizvodnje jekla od 350.000 ton letno na 1 milijon ton, v treh letih pa bo zgrajena tudi nova koksarna v Bakru za 850.000 ton v prvi fazi.

TOZD so neposredno povezani in vsi skupaj predstavljajo kombinat. Čeprav so v sporazumu o združevanju predvidene skupnosti TOZD, jih še nimajo. Razmišljajo o tem, da jih ustanove, vendar le kot tehnološke skupnosti, ne pa tudi ekonomske. Glede na novo ustavo razmišljajo tudi, da bi tudi del skupnih služb ustanovili kot delovne skupnosti in ne kot TOZD.

TOZD so ustanovljene v veliki meri zaradi približanja upravljanja delavcem in boljše kontrole upravičenosti posameznih stroškov. Vsaka TOZD dela tisto, za kar je ustanovljena (tako proizvod-

ne TOZD le proizvajajo itd.) in nima posebnih drugih služb. Storitve oz. dobave se medsebojno fakturirajo po tržnih cenah, če so merljive, sicer pa v določenem odstotku od realizacije.

TOZD — kadrovska služba ureja za vse ostale TOZD medsebojna razmerja, socialno varstvo, izobraževanje in rekreacijo. Opravlja vse tiste posle, ki jih ni mogoče tako uspešno opravljati ločeno po TOZD. Ta TOZD šteje 58 delavcev od tega 50% z visoko ali višjo izobrazbo. Po planu kadrovske službe pripravlja in preskrbi Zavod za zaposlovanje izven železarne nove kadre. Vsaka TOZD ima sekretarja kot koordinatorja za vse zadeve, ki jih opravljajo skupne službe. Fluktuacija v železarni je 5%, od tega iz objektivnih razlogov 3% (upokojitev, JLA ipd.). 640 delavcev v kombinatu ima visokošolsko izobrazbo. Povprečje OD znaša za kombinat 2.640 din.

POSLOVODNA LINIJA

Na čelu kombinata je kolegijski poslovni organ s predsednikom kombinata in 6 podpredsedniki. Delo tega organa je teamsko. Predsednik kombinata koordinira in nadzira poslovanje, zastopa in predstavlja kombinat. Podpredsedniki izvajajo koordinatorsko in strokovno nadzorno funkcijo proti vsem TOZD — vsak za svoje področje. Vse svoje samoupravne pravice in dolžnosti člani kolegijskega organa uresničujejo v TOZD služb organov upravljanja. Vsak od članov ima strokovne svetovalce.

SAMOUPRAVNA LINIJA

Osnova so zbori delovnih ljudi v TOZD. Sestavljajo se po skupinah in medsebojno usklajujejo stališča. Na ravni kombinata je DS in UO kot izvršilni organ.

Zelo razvito imajo informativno službo. Izdajajo svoj uradni list, v katerem objavljajo vse sporazume, pravilnike, sklepe samoupravnih organov in podobno, nadalje Vestnik železarne, lepake, imajo pa tudi razglasno postajo. Po razgovorih smo si ogledali visoke peči, jeklarne in proizvodnjo brezšivnih cevi.

OBISK RMK ZENICA

12. junija zjutraj smo začeli razgovore v kombinatu, pri katerem so sodelovali vodilni delavci in njihovi strokovni sodelavci. V uvodnih razgovorih smo zvedeli za nastanek kombinata in njegovo sedanje stanje. RMK, ki je nastal leta 1969, šteje 26.000 delavcev v 39 TOZD, dve pa sta še v izgradnji. Skupne službe RMK kot TOZD obsegajo 850 delavcev, od teh pa jih dela n.pr. 250 v investicijskem sektorju. Del TOZD je združen v 4 skupnosti TOZD, del pa jih je

vezanih direktno v kombinat, ki je delovna organizacija. TOZD so locirane na 12 mestih. Letno proizvedejo 1 milijon ton jekla, za leto 1976 pa je že predvideno povečanje jekla na 2.5 milijona ton pri 30.000 zaposlenih delavcih.

Splošno-kadrovski sektor šteje 60 zaposlenih in je razdeljen na kadrovska služba (10), pravno službo (10), biro za sprejem tujcev, biro za informacije, oddelek splošno-kadrovskih zadev, analize.

Za stanovanja namenijo letno 10% bruto OD (v 4 letih je to 80 milijard Sdin), poleg tega pa še polovico dodatno iz ostanka dohodka. Krediti se dajejo do 10 milijonov Sdin, na 20 let z 2% obrestno mero. Fluktuacija znaša 3-4%, povprečni OD za leto 1973 pa je znašal 2.200 din, 850 delavcev ima visoko izobrazbo, 2800 višjo, 4.800 je VK delavcev. RMK ima 1.500 študentov, od tega 340 absolventov na visokih šolah. Štipendije znašajo 600 do 900 din, kar znese letno 1,2 milijarde Sdin. Štipendije se vsako leto avtomatično zvišajo glede na prirast OD v RMK. Starši so žiranti, s tem pa je dosežen tudi boljši študijski uspeh študentov.

Pri planiranju je vodilo enotnost tehnološko-proizvodnega procesa RMK ter v okviru sprejeta poslovna politika, ki veže vse TOZD. O spremembi plana odloča TOZD, plan pa mora biti predhodno usklajen s poslovno politiko RMK. 50% amortizacije in 50% poslovnih skladov vse TOZD avtomatično združujejo predvsem za investicije, raziskovalno delo, izobraževanje ter za potrebe, ki jih opravljajo skupne službe za RMK reprezentanca, ekonomska propaganda, rekreacija in podobno). Skupne službe se financirajo proračunsko, s postavko v gospodarskem načrtu RMK in konkretizirano z vsakoletnim samoupravnim sporazumom.

RMK ima za vse TOZD le en žiro račun, odgovornost TOZD je solidarna, interna banka je obračunska in strokovna enota, ki ne določa politike ter je v sestavu finančnega sektorja kot ena od služb. Cene medsebojnih dobav in storitev so tržne, vendar pa je dovoljeno, da so tudi odgovorne v tehnološko povezanih procesih.

RMK ima svoj lastni panski sporazum o delitvi dohodka in OD. Na ravni RMK so uvedena mnoga enotna načela, obvezna za vse TOZD: sistemizacija, analitična ocena, minulo delo. Različno pa je v TOZD urejeno nagrajevanje, delno skupna potrošnja in stimulacija. OD po TOZD je v osnovi izenačen, razlike pa nastopijo glede na uspeh posamezne TOZD — do 50% v višini OD.

Za organiziranje TOZD je pogoj racionalna družbena, tehnična in ekonomska delitev dela v RMK. Zato so TOZD v RMK morda večje kot drugod. TOZD so na splošno lahko organizirane tako, da proizvodne le proizvajajo ali druga skrajnost, da proizvajajo in združujejo tudi vsa ostala opravila ter imajo zato same vse strokovne službe. Vmesna rešitev je optimalna in se je drži RMK.

PO SAMOUPRAVNI LINIJI

so osnovni zbori delavcev, ki zasedajo po delih ter uskladijo stališča preko delegatov in predsedstva zbora. Razmišljajo o tem, da bi več zadev oz. pristojnosti iz zborov prenesli na DS TOZD. Na nivoju RMK pooblaščen delegati vsake TOZD uskladijo stališča, nakar akt verificira DS RMK ter podpišejo delegati. Sicer pa je na ravni RMK delavski svet ter 6 odborov (za kadre, tržišče, kreditni, ekonomski, informiranje in delavska kontrola). Seje DS so vsak mesec. Obravnavajo in potrjujejo med ostalim program dela vsakega od sektorjev skupnih služb za tri mesece naprej. Gradivo za seje DS RMK pošiljajo tudi direktorjem TOZD v več primerih, da predhodno organizirajo javno razpravo. Dopolnila na gradivo se lahko dajejo le pred sejo pisмено v obliki amandmajev. Seje so zato kratke. (To bi bilo vredno posnemati tudi pri nas. o.p.). Vsi predlogi samoupravnih sporazumov se tiskajo za vsakega delavca, nato pa se objavijo v Uradnem listu RMK, kjer se objavljajo tudi vse ostale odločitve samoupravnih organov in generalnega direktorja.

Na čelu RMK je generalni direktor, ki ima dva namestnika (za tehnične zadeve in ekonomsko-finančne zadeve) in dva pomočnika (za izgradnjo in za splošne zadeve). Po potrebi se sestaja kolegij vseh direktorjev TOZD in sekretarskih direktorjev.

Samoupravno delavsko kontrolo v BiH ureja republiški zakon. Odbori delavske kontrole so postavljeni tako na nivoju TOZD kot RMK (16 članov).

Po razgovoru smo si ogledali šolo za praktično usposabljanje poklicev in Metalurški inštitut »Hasan Brkič«, ki je eden najbolj opremljenih in usposobljenih v Evropi in na svetu. Po tem ogledu so nam predvajali barvni film o RMK, ki prikazuje proizvodni proces od pridobivanja rude, apnenca, izdelave železa pa do finalnih izdelkov iz jekla med drugim tudi proizvodnje verig v Prnjavoru. Ta film pokaže vso veličino in načrtnost izgradnje kombinata (Zenica je zenica Bosne).

Po kosilu smo si ogledali še kovačnico, bluming ter iz-

gradnjo nove valjarne in jeklarne. Sledil je ogled mestnega muzeja, nato pa nas je sprejel generalni direktor Stanko Tomič. V daljšem razgovoru smo obravnavali vprašanje poslovodne funkcije v RMK (osnova je teamsko delo), investicije (plan investicij za vsako TOZD potrjuje DS, tako da nove naložbe iz lastnih nezdruženih sredstev TOZD sicer niso mogoče) in usmerjenost RMK (rudarstvo, metalurgija, finalizacija proizvodov črne metalurgije, vendar brez strojogradnje, ob vsem pa vse višja kvaliteta asortimana). Načeli smo tudi vprašanje planiranja na ravni združenja jugoslovanskih železarn oz. Jugoslavije na metalurškem področju. Po njegovem mnenju bo treba bazno industrijo celovito obravnavati, predvsem s stališča naravnih pogojev zaradi družbene racionalnosti. Najprej morajo železarne med seboj uskladiti programe, nato pa doseči medrepubliško uskladitev, kar bo pa težavneje.

Preko Jajca, Bihaća in Karlovca smo se 13. junija vrnili pozno zvečer domov.

Ocena udeležencev tega študijskega potovanja je, da je obisk v obeh kombinatih poučen in koristen ter nam je vsem močna vzpodbuda za lastna nadaljnja razmišljanja za delo pri razvoju delovnih organizacij v sklopu Slovenskih železarn.

UPOKOJITVE

HOČEVAR MATIJA, roj. 8. 2. 1912 — »vrtar« v Splošnem sektorju. Tov. Hočevlar je prišel v Verigo 1946. leta. Leta 1962 je delo prekinil in se vrnil že po 2 mesecih ter ostal do upokojitve. V naši delovni organizaciji je bil zaposlen 28 let in 21. 6. 1974 odšel v pokoj.

KREBS KONSTANTIN, roj. 19. 8. 1930 — »ključavničar I« v Vzdrževanju. Tov. Krebs je bil v naši delovni organizaciji zaposlen od 5. 4. 1956 do 24. 7. 1974, ko je bil invalidsko upokojen.

Obema delovnim tovarišema se za dolgoletni delovni prispevek zahvaljujemo in jim želimo še mnogo zdravja v zasluženem pokoju.

Iz kadrovskega oddelka

ČESTITKA

27. maja 1974 je na Pravni fakulteti v Ljubljani diplomiral naš študent MIRO BIRK, rojen 11. 4. 1948. S tem je dosegel naziv dipl. iur.

Diplomantu iskrene čestike in mu želimo veliko delovnih uspehov.

Iz kadrovskega oddelka

Ekskurzija na Madžarsko

Niko Bulut

Delavski svet, ki je zaključil mandatno dobo decembra lani, je namesto nagrade prizadevnim članom DS za uspešno sodelovanje na zasedanjih odobril tridnevno ekskurzijo na Madžarsko. Po daljših pripravah je bila ta ekskurzija izvedena od 16. do 18. junija 1974. Poleg bivših članov delavskega sveta so se ekskurzije udeležili tudi predsedniki posameznih odborov DS in nekaj drugih aktivnih sodelavcev v naših organih samoupravljanja. Ekskurzije se je udeležilo 41 oseb.

Z udobnim Kompasovim avtobusom smo se v zgodnjih

derno avtocesto Budimpešta—Blatno jezero, ki jo grade, in videli živahen promet, ki se je čedalje bolj stopnjeval.

Po nastanitvi v hotelu smo se v skupinah in posamezno podali v mesto, kjer se kot povsod v velikih mestih prvič težko znajdeš. Po večerji smo se z avtobusom odpeljali na nočni ogled mesta in se ustavili na znameniti Citadeli na Budimski obali Donave, od koder se ponuja čudovit pogled na to veliko dvomilijonsko mesto, ki se razprostira ob bregovih Donave in ki ga povezuje 8 velikih mostov, ki imajo vsak zase svoj zgod-

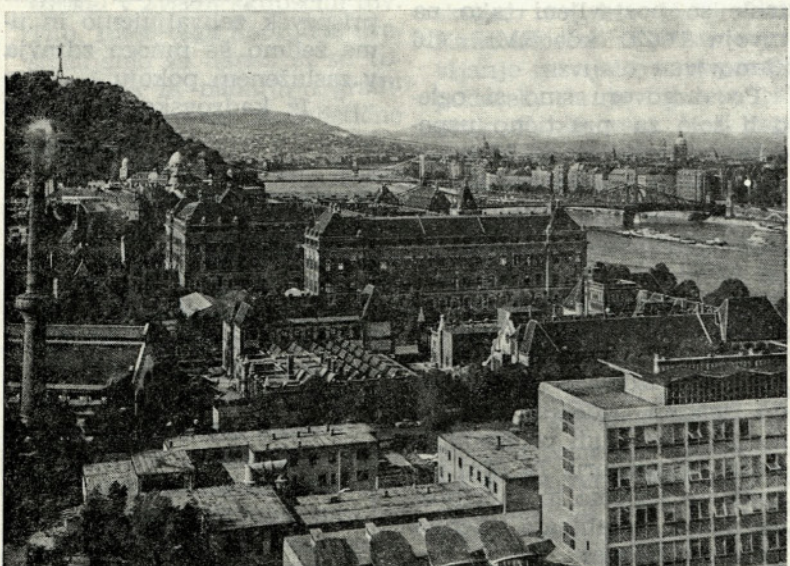
Skupina udeležencev ekskurzije

jutranjih urah odpeljali proti Mariboru, Šentilju, skozi Avstrijo preko Gradca na Madžarsko proti Budimpešti, kamor smo prispeli okoli 17. ure. Velika večina nas je prvič prišla na Madžarsko in prav zaradi tega je bilo naše zanimanje za to sosedno deželo in posebej za njihovo glavno mesto Budimpešto toliko večje.

Takoj ob prestopu avstrijsko-madžarske meje smo lahko videli očitno spremembo: valovito ravna pokrajina, kolektivno obdelana polja, bolj redka naselja, manj avtomobilskega prometa na dokaj dobrih in urejenih cestah. Šele kakih 50 kilometrov pred Budimpešto smo zapeljali na mo-

vinski pomen. Poleg drugih zgodovinskih zanimivosti stoji na Citadeli mogočen spomenik, posvečen Rdeči armadi, ki je v drugi svetovni vojni osvobodila mesto izpod nemškega nacizma.

Drugi dan smo se v zgodnjih jutranjih urah odpeljali proti drugemu največjemu mestu Madžarske Miskolcu, kakih 200 kilometrov vzhodno od Budimpešte, skoraj pri ruski meji. To mesto je veliko industrijsko središče Madžarske in prav to je bil cilj naše ekskurzije. Dogovorjen je bil namreč ogled velike tovarne strojev DIGEP. Nekoliko smo bili razočarani, ko smo morali kako uro čakati pred vhodom

Pogled na Budimpešto

v tovarno, da so se naši vodiči in predstavniki te tovarne dogovorili o podrobnostih ogleda. Končno so nas prijazno in prijateljsko sprejeli in se opravičili zaradi čakanja.

Podelili so nam nekaj perspektov in drugih pisanih informacij o tej tovarni, nato pa nam je njihov glavni konstruktor za protitudarna kladiva v obliki kratkega predavanja posredoval (seveda s prevodom) osnovne tehnične podatke za protitudarna kladiva. Ta kladiva so se zaradi odlične kvalitete uveljavila povsod v Evropi in svetu. Nato smo lahko dobili odgovore na postavljena vprašanja, ne samo v zvezi s proizvodnjo strojev, ampak so nam postregli tudi z drugimi podatki, kot na primer: način vodenja podjetja, višina zasluzka, število zaposlenih, vpliv delavcev pri samoupravljanju, finančno poslovanje, varstvo delavcev pri delu in podobno. V tej tovarni, ki zaposluje preko 10 tisoč delavcev, izdelujejo poleg protitudarnih kladiv še razne stiskalke, črpalke in druge stroje, razne odlitke in drugo.

V Miskolcu je tudi velika jeklarna, ki zaposluje okoli 25 tisoč delavcev in je največje industrijsko podjetje na Madžarskem.

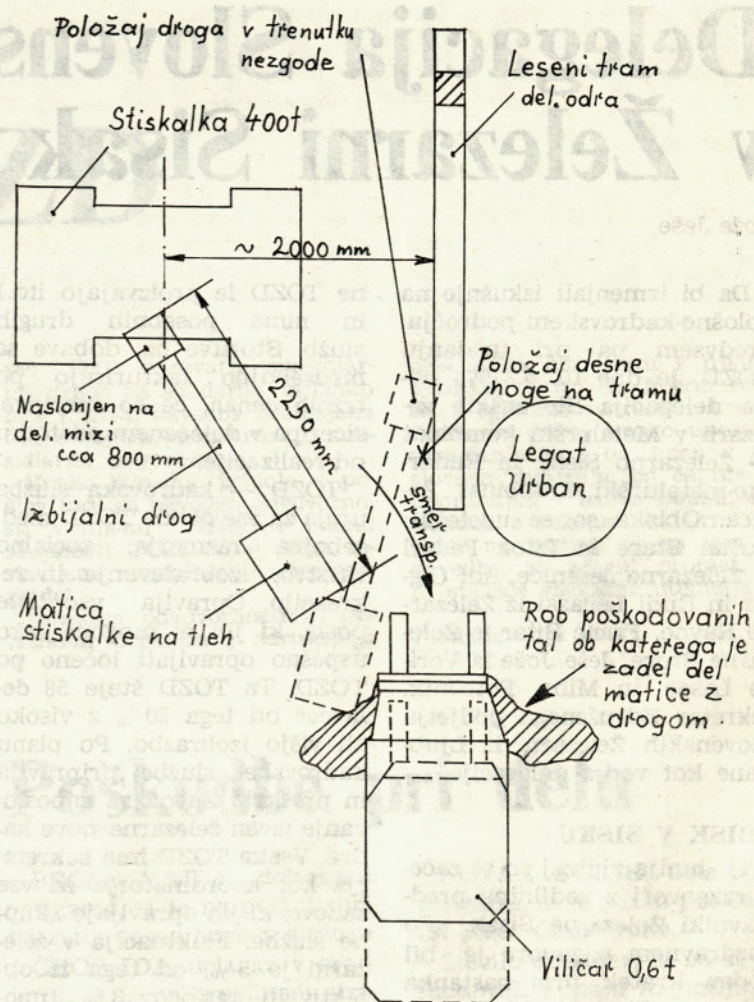
Med vožnjo od Budimpešte proti Miskolcu in nazaj smo zopet občudovali nepregledna polja brez mejnikov s pšenico in drugimi poljedelskimi kulturami, kar človeku vsiljuje prepričanje, da v tej deželi imajo kruha in drugih poljedelskih pridelkov na pretek. Pozno zvečer smo prispeli nazaj v Budimpešto.

Tretji in zadnji dan ekskurzije nam je vodič razkazal le važnejše zanimivosti Budimpešte, zaradi pomanjkanja časa ni bilo mogoče vsega videti. Po kosilu in nekaj po 14. uri smo zapustili Budimpešto in se ob lepem Blatnem jezeru čez mejo ob Muri pri Čakovcu preko Ptuja vrnili v Lesce okoli polnoči.

Med vožnjo ni manjkalo humorja, kar nam je brez dvoma zmanjševalo utrujenost.

Hvale vredno je tudi to, da med ekskurzijo ni bilo nobenih nespornostov, nesoglasij, incidentov ali drugih nevšečnosti, seveda če izvzamemo predolgo čakanje pred tovarno DIGEP. Tudi na mejnih prehodih je šlo vse v najlepšem redu.

Ob koncu mislim, da izražam mnenje vseh udeležencev, če zapišem, da je ekskurzija uspela in da smo bili z organizacijo zelo zadovoljni. Vsi udeleženci smo lahko samo hvaležni delavskemu svetu, da nam je to omogočil, organizatorjem pa gre pohvala za dobro organizacijo in izvedbo ekskurzije.

Nesreča ne počiva

Varn. ing. Vitomir Rems

29. aprila 1974 se je v kovčnici poškodoval delovodja vzdrževanja LEGAT URBAN, ki je vodil delo pri popraviljanju 400-tonske frikcijske stiskalke

Pri transportiranju matice z izbijalnim drogom ga je drog zadel na desno nogo in mu huje poškodoval palec na nogi, čeprav je imel zaščitne čevlje z jekleno kapo. Drog z matico je bil težak 400 kg. Palec na nogi pa so mu zaradi težje poškodbe še isti dan odrezali v bolnici.

Ugotovitev inšpektorja za delo

Do nesreče je prišlo zato, ker se je pri transportiranju — vlečenju drog zadel v jekleno ploščico, tako da je drog omahnil in zadel poškodovanca. Pri ogledu mesta nesreče je bilo ugotovljeno, da je bil prostor zelo tesen, tla nevarna in jamasta, ropot velik, razsvetljava slaba. V prostoru je veliko toplotnega sevanja iz peči in precej dimnih plinov. Delavec je bil poučen o varstvu pri delu in je opravil izpit z dobrim uspehom (14. 11. 1973). Delo, pri katerem se je poškodoval, je že večkrat opravljal.

V avgustu srečanje borcev v Ravnah

Jože Ješe

Srečanje borcev NOB je v slovenskih železarnah postala tradicija. Lani so se borci zbrali na Mežaklji, letos pa bo po sklepu koordinacijskega odbora ZB NOV Slovenskih železarn z dne 21. 6. 1974 drugo srečanje članov ZB NOV SŽ dne 24. avgusta na Rimskem vrelcu v Kotljah pri Ravnah na Koroškem.

Organizator te prireditve bo Železarna Ravne. Predvideno je, da se bo srečanja udeležilo 1000 do 1200 članov ZB in svojcev, ki so zaposleni v Združenem podjetju Slovenske železarne. Vsak član ZB bo lahko s seboj pripeljal tudi enega svojca. Povabljenih bo tudi okrog 100 predstavnikov mladinskih organizacij, več španskih borcev in prvo-

borcev, ki so bili ali so še zaposleni v ZPSŽ.

Srečanje bo 24. avgusta, t. j. na prsto soboto, z začetkom ob 11. uri. Slavnostni govor bo imel generalni direktor SŽ tov. Gregor Klančnik, organizator pa bo pripravil pester kulturni program.

Tega srečanja naj bi se udeležili tudi člani ZB iz Verige. Zato naj se zaradi organiziranja prevoza udeležencev z avtobusom prijavijo interesi najkasneje do 30. julija 1974 v tajništvo podjetja. Vsak član ZB lahko prijavi tudi po enega svojca. Vsi udeleženci zborovanja bodo prejeli posebne značke ZB SŽ.

Prevoz in hrana v Kotljah bosta za vse udeležence brezplačna.

Tekmovanja na tovariškem srečanju v Ribnem

Branko Humar

Za popestritev sporeda na tovariške msrečanju (pikniku) v Ribnem so organizatorji poskrbeli tudi za športno zabavno tekmovanje. Tekmovalci so pokazali svoje sposobnosti, gledalci pa so jim izza ograje dajali še večjih moči. Nastopili so mnogi člani kolektiva — od mladih do že priletnih. Seveda so bili to le člani moškega spola, nežni spol pa ni bil zastopan. Tako so se zvrstila tekmovanja v TRIM štafeti, v teku v vrečah in v vlečenju vrvi.

Tekmovanje v TRIM štafeti je bil nekakšen četverboj, saj s omorali tekmovalci pokazati svoje spretnosti v streljanju z zračno puško, v vodenju žoge med količki, v vožnji kamna s samokolnico in metanju obroča na kol. Pri dveh od teh štirih disciplin so morali tekmovalci svojo spretnost okusiti s kaznijo. Pri vodenju žoge med količki, na katerih so bila jabolka, ki so morali pojediti jabolko, ki so ga stresli s količka in šele potem nadaljevati tekmovanje. Za mnoge tekmovalce, ki so se še prej spoprijeli z izdatno malico, to ni bilo prav lahko opravilo, za tiste pa, ki so imeli še praznino ov želodcu, pa je zaradi tega zmanjkalo prostora za pripravljene mesne dobrote. Pri metanju obroča na kol so morali tekmovalci za vsak zgrešen tretji met popiti steklenico oranžade. Tudi to ni bilo lahko opravilo, saj so nekateri tekmovalci zaključili še-le po tretji steklenici. Nekateri so se že prej spoprijeli s steklenico rdečega ali s tremi steklenicami piva, pa so jim oranžade povzročile prave težave. No, k sreči so bili organizatorji toliko uvidevni, da je lahko nehal tekmovalac po tretji steklenici. Kljub temu je bila oranžada kasneje edina pijača, ki je ni bilo moč kupiti, ker jo je zmanjkalo. Pri streljanju na balone se je poznalo, da so možakarji zadnje čase precej vrteli puške v rokah, pa čeprav samo pri čiščenju, saj so baloni kar dobro pokali. Pri vožnji kamna s samokolnico se je tudi dobro videlo, kdo ima na tem vozilu visoko kvalifikacijo in kdo ga je to pot prvič upravljal. Vsakemu tekmovalcu izmed štiri-članske ekipe je ležala kakšna disciplina, le malo pa je bilo pravih tekmovalcev, ki so popravljali poprečje ekipe.

Po času sodeč je bila daleč najboljša ekipa tehničnega sektorja I, ki so jo sestavljali Smolej, Globovnik, Terseglav in Pristav. Vsi skupaj so opravili naloge v času 2,48,0. Organizatorjem so napravili tudi najmanjšo škodo na jabolkih in oranžadi. Druga je bila ekipa kovačnice (Bobnar, Pavlin, Horvat, Benedičič). V tej ekipi so se pojavili prvi uničevalci

jabolk, pa tudi oranžada se ji mni smilila. Dosegli so čas 4,01,20. Na tretjem mestu je bil spet tehnični sektor II (Puhar, Burja, Košir, Ambrožič). Njihov čas je bil 4,02,40, torej zelo majhen zaostanek za drugouvrščenimi, čeprav je ekipi delala velike preglavice samokolnica. Četrta je bil OTV (Pogačnik, Izlakar, Primožič, Lavrič) v času 4,06,60. Peto mesto je zasedla ekipa komerciale (Pristavec, Bogataj, Pranič, Šlibar) 4,18,60. Ekipa verigarne (Bevc, Pfajfar, Merda-

novič, Klavora) je bila šesta s časom 4,28,20, zadnja pa je bila ekipa vijakarne (Ferjan, Vrečko, Zupan, Koman) s časom 5,33,00.

Za tek v vrečah je bilo prijavljenih 6 ekip. Vsaka od njih je štela prav tako po 4 člane. Tekmovalac je moral ob startu v vrečo, jo potegniti čez kolena ter tako preteči oziroma preskakati progo. Od njega je prevzel vrečo naslednji tekmovalac, ki je moral ponoviti isto opravilo. Ekipa, ki je dosegla najboljši čas, je zmagala. Naj-

boljša je bila ekipa verigarne, vendar je bila diskvalificirana zaradi kršenja pravil. Tako je zmagala v tej disciplini ekipa tehničnega sektorja, ki je bila uspešna že pri trim štafeti. Njihov čas je bil 0,41,7. Druga je bila verižna kovačnica (Tonejc, Zupan, Vukovič, Sovič) s časom 0,45,6, na tretje mesto se je uvrstila strojna kovačnica (Pogačnik, Hozjan, Rebolj, Vodišek) s časom 0,48,0. Četrta je bila ekipa OTV (Mujezinovič, Devič, Lavrič, Avdič) 0,49,8. Zadnja je bila vijakarica (Stiperski, Habjan, Papler, Konjevič) s časom 0,54,6.

Največje zanimanje je bilo za zadnjo disciplino — za vlečenje vrvi. Tu se je pokazalo, kateri obrat oziroma služba v podjetju je fizično najmočnejša. Za favorita je veljala komerciale, ki je imela v svoji ekipi transportne in skladiščne delavce. Vsako ekipo je sestavljalo osem članov. Čeprav je bila vlečna vrv na pogled dovolj močna, so jo zaradi

morebitnih poškodb raje prej preizkusili na preizkuševalnem stroju na dovoljeno obremenitev. Za tekmovanje se je prijavilo šest ekip. Žreb je določil, kako se bodo ekipe pomerile med seboj. Pri prvem vlečenju so odpadle ekipe verigarne, vijakarne in tehničnega sektorja. Priznati so morale nadmoč nasprotnikov. V nadaljevanju je odpadla še ekipa OTV. Ostal aje še velika borba za prvo mesto med kovačnico in komerciale. Zmaga se je nagibala nekaj časa na eno, potem na drugo stran, končno pa je ekipa komerciale, ki je bila tudi daleč najtežja, potegnila nasprotnika na svojo stran in zmagala. Ekipo komerciale so sestavljali: Čizmič, Kušar, Pranič, Šlibar, Bogataj, Koman, Pristav in Zajc.

Zmagovalne ekipe vseh treh disciplin so prejele lepe praktične nagrade v tekočem stanju, ki so jih lahko takoj po tekmovanju praktično uporabile.

Najboljši učenci so tekmovali

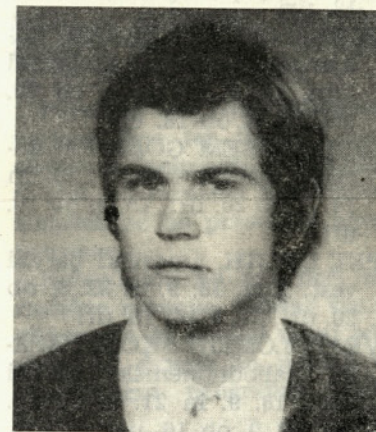
Jernej Vovk

Poleg že zaposlenih delavcev v tovarni se na delovnih mestih usposablja tudi učenci za pridobitev poklica. Vzgoja mladih kvalificiranih delavcev je nujno potrebna, da bi zadostili potrebam kvalificirane delovne sile.

Ob zaključku šolskega leta pozorno ugotavljamo, kakšne učne uspehe so dosegli posamezni učenci pri teoretičnem pouku v šoli. Kajti prav dober učni uspeh pomeni za vsakega učenca in za podjetje tudi zagotovilo, da pridobi vsako leto določeno število dob-

rih kvalificiranih delavcev. Toda zadnje leto sicer ugotavljamo, da je splošni učni uspeh naših učencev pri teoretičnem pouku nekoliko slabši kot pred letom. Morda je temu vzrok nevestnost oziroma neredno učenje teh posameznikov. Tako lahko govorimo le o nekaterih učencih, ki so bili zelo prizadevni in so v šoli dosegli pri teoretičnem pouku odličen uspeh. Med najboljše učence sodi vsekakor Pirc Anton, ki je končal tretji razred v poklicni šoli za elektro stroko v Kranju in dosegel odli-

čen uspeh. Zato je bil po posebnem pravilniku o šolanju oproščen zaključnega izpita. Tako prizadeven učenec naj služi tudi za vzor, kako se je treba redno učiti bodisi v šoli ali v delavnici, da doseže tako dober učni uspeh. Obenem pa je pomembno in spodbudno

dejstvo, da poklicne šole ob koncu šolskega leta organizirajo posebna tekmovanja za najboljše učence. Na tekmovanju učenci samostojno opravijo praktično delo pod vodstvom posebne strokovne komisije, ki delo oceni po točkovnem sistemu. Letošnje tekmovanje je bilo še posebno pomembno, kajti organizirano je bilo v zveznem merilu pod geslom »FESTIVAL DELOVNE MLADINE JUGOSLAVIJE 1974«, ki je bilo v Čačku. To želim omeniti zato, ker je bil med odličnimi učenci izbran in povabljen na tekmovanje tudi naš učenec Pirc Anton, ki se usposablja v elektro delavnici za poklic obratovni elektrinar.

Učenec Pirc Anton mi je o tem tekmovanju takole pripovedoval: »Tekmovanje je bilo določeno v dneh od 15. 5. do 19. 5. 1974. Pred tem smo vsi učenci dobili pismena navodila, kako bo tekmovanje potekalo. Iz vsake poklicne šole je vodil učence inštruktor, ki je vodil tudi praktično usposabljanje na šoli, kjer smo obiskovali teoretični pouk. Ko smo prispeli v Čačak, so bile vse skupine lepo sprejete. Takoj nato smo dobili nadaljnja navodila za način in čas, kjer je bilo tekmovanje. Ob

tej priliki sem spoznal primerne urejene delovne prostore za praktično delo.« Učenec nato dalje navaja, da je tam spoznal in se sprijateljil z učenci iz raznih krajev Jugoslavije in zato mu bo to srečanje na tekmovanju ostalo v prijetnem spominu. Ko se je tekmovanje začelo, je bil ves potreben material že na določenem mestu. Zato je delovno nalogo lahko nemoteno opravil. Tekmoval je v svoji stroki in opravil delo, ki sodi v delokrog za poklic obratovni elektrinar. Po opravljenem tekmovanju je komisija po točkah ocenila vsa dela, ki so jih opravili učenci. V svoji stroki je učenec Pirc Anton dosegel za opravljen odel opeto mesto. Ker je bilo v tej stroki večje število tekmovalcev in pa, ker je bilo to v zveznem merilu, je njegov uspeh še večji. Tudi inštruktor, ki je vodil učence iz poklicne šole iz Kranja, je potrdil pomen uspeha, ki ga je dosegel naš učenec. Zato je kot član ekipe častno zastopal poklicno šolo Kranj in tudi naš kolektiv.

Učenec dalje omenja, da je bil tak način preizkusa praktičnega in teoretičnega znanja za vse tekmovalce zelo koristen. Vsi učenci smo si med tekmovanjem lahko izmenjali znanje in si pridobili novih izkušenj, ki jih bo vsak koristno uporabil za nadaljnjo praktično usposabljanje. Pomembna je ugotovitev, da je na srečanju učencev iz Jugoslavije ponovno prišla do izraza bratska solidarnost in enotnost mladine Jugoslavije. Zato mislim, da je eprimerno izreči vzornemu učencu Pirc Antonu javno priznanje za dosežene uspehe pri učenju. Samo tak učenec je z vzglednim in vzornim učenjem opravičil pričakovanje delodajalca, da postane strokovnjak svojega poklica. Ob koncu priporočam vsem učencem v tovarni, posebno tistim, ki le težko dosejajo dobre učne uspehe, da si vzamejo vzornega učenca za vzgled in se prično redno učiti in usposabljevati, ker je to pot, ki vodi k boljšim učnim uspehom.

Nogomet

Aktiv ZM Veriga je organiziral prejšnji mesec več nogometnih srečanj. Tako sta se najprej pomerili med seboj enajsterici orodjarne in remonta. Tekma je bila zanimiva in polna napetih trenutkov za obe strani. Gledalci so lahko uspešni šestkrat, igralci orodjarne pa so potresli nasprotnikovo mrežo petkrat. Tekma se je torej končala z rezultatom 6:5 v korist remonta.

Teden dni kasneje je bilo prvo kolo nekakšne medobratne lige, kjer sodelujejo moštva kovačnice, verigarne, vijakarne, OTV, tehničnega sektorja in strokovnih služb. V tem kolu so se pomerili med seboj tehnični sektor in kovačnica, rezultat pa je bil 4:2 za kovačnico. Druga dva nasprotnika sta bila verigarica in OTV. Moštvi sta bili dokaj izenačeni in neodločen rezultat 3:3 je bil najbolj pravičen izid tekme. V preostalem srečanju sta se pomerili še vijakarica in strokovne službe. Zadnji so bili mnogo boljši in iznajdljivejši pred golom in tako se je tekma končala s 5:1 za stro-

kovne službe. Po prvem kolu vodi moštvo strokovnih služb z boljšo razliko v golih pred kovačnico, verigarico, OTV, tehničnim sektorjem in vijakarico.

V Gorenjski nogometni ligi je bilo tekmovanje zaključeno. Člansko moštvo Lesc se je v zadnjem kolu pomerilo še z Britofom in zmagalo 2:0, s Korotanom so igrali doma 1:0, v zadnjem kolu pa so premagali Šenčur s 4:1. Zmagovalec v članski konkurenci je bilo moštvo LTH, ki si je zagotovilo prvo mesto dve koli pred koncem. Leščani pa so se uvrstili na peto mesto.

Mladinsko moštvo se je do konca pomerilo samo še s Tržičem in doma izgubilo 1:0. Zmagali so Jeseničani, Leščani pa so šesti oziroma predzadnji.

Tudi pionirji so odigrali samo še eno tekmo z Bledom in zmagali z 2:1. Tudi v tej konkurenci so bili najbolj uspešni Jeseničani, ki so osvojili prvo mesto. Leščani pa so letos zdrsnili navzdol in zasedli tretje mesto in bili od leških moštev najuspešnejši.

Reševalcem križanke smo kot običajno namenili tri denarne nagrade: 50,00, 30,00 in 20,00 dinarjev.

REŠITEV POŠLJITE ALI ODDAJTE UREDNIŠTVU DO 23. AVGUSTA 1974.

Za križanko, objavljeno v 3. številki našega glasila, smo dobili samo 5 rešitev. Izžrebane nagrade: prvo — 50,00 din dobi Zornik Marija, splošni sektor, drugo — 30,00 din dobi Zemljic Martin iz verigarne. Tretja nagrada ni bila dodeljena.

Pravilna rešitev križanke je:

KILOVAT, AUBER, ROMUNI, MRLIČ, IN, T, ŽELE, IDA, I, FRANC, DZS, OKA, UDOR, RA, LOKA, BARD, ICA, TOVOR, E, LISA, GALITE, LL, JIU, INA, ER, L, KA, JJ, KROPAR, A, KO, AERO, TO, U, KORAN, TRIM, D, ANE, IDILA, KITA, NOS, ŠMIT, BAKER.

VEČ SODELAVCEV, VEČ PRISPEVKOV, BOLJŠE IN ZANIMIVEJŠE GLASILO. VABIMO VAS K SODELOVANJU. PRISPEVKE ZA NASLEDNJO ŠTEVILKO SPREJEMAMO DO 16. 9. 1974.

Program kina Radovljica od 29. 7. do 29. 9. 1974

NAPAD NA ROMELA, ameriški barvni vojni film, 29. 7. in 1. 8. ob 20. uri, 4. 8. ob 18. uri

IZGUBLJENI, ameriški barvni film, 30. 7. in 4. 8. ob 20. uri, 3. 8. ob 18. uri

PRIČA MORA UMRETI, francoski barvni krim. film, 31. 7. in 3. 8. ob 20. uri, 4. 8. ob 16. uri

DON JUAN JE BIL ŽENA, francoski barvni zab. film, 5. 8. in 8. 8. ob 20. uri, 11. 8. ob 18. uri

ZDAJ GA VIDIŠ, ZDAJ GA NE VIDIŠ, francoski barvni zabavni film, 6. 8. in 10. 8. ob 20. uri, 11. 8. ob 16. uri

STRAH V NOČI, angleški barvni krim. film, 7. 8. in 11. 8. ob 20. uri, 10. 8. ob 18. uri

MABETH, angleški barvni zgodovinski film, 13. 8. in 18. 8. ob 20. uri, 17. 8. ob 17.30 uri

TROJNI ODMEV, ameriški barvni vojni film, 14. 8. in 15. 8. ob 20. uri, 18. 8. ob 18. uri

ŽRTVOVANI, ameriški barvni pustolovski film, 19. 8. ob 20. uri, 24. 8. ob 18. uri, 25. 8. ob 16. uri

LOVCI NA UCENE, italijanski barvni film, 20. 8. in 22. 8. ob 20. uri, 25. 8. ob 16. uri

POGREB V LOS ANGELESU, francoski barvni kriminalni film, 21. 8. in 24. 8. ob 20. uri, 25. 8. ob 18. uri

TUKAJ NI BOGA, italijanski barvni vest. film, 26. 8. in 30. 8. ob 20. uri, 1. 9. ob 16. uri

ZADNJA ŠANSA, amer. barvni kriminalni film, 27. 8. in 29. 8. ob 20. uri, 1. 9. ob 18. uri

NAVALITE, PODLEŽI, nemški barvni pustolovski film, 28. 8. in 1. 9. ob 20. uri, 30. 8. ob 18. uri

SEX SHOP, francoski barvni zabavni film, 2. 9. in 5. 9. ob 20. uri, 8. 9. ob 18. uri

ČLOVEK V DIVJINI, ameriški barvni pustolovski film, 3. 9. in 8. 9. ob 20. uri, 7. 9. ob 18. uri

VESELE ZGODBE, ameriški barvni risani film, 4. 9. ob 20. uri, 8. 9. ob 16. uri

LJUBIMCA IZ BENETK, italijanski barvni film, 9. 9. in 15. 9. ob 20. uri, 14. 9. ob 18. uri

PUSTOLOVCA V ZRAKU, italijanski barvni pustolovski film, 10. 9. in 12. 9. ob 20. uri, 15. 9. ob 18. uri

LJUBILA SEM GOLJUFU, angleški barvni film, 11. 9. in 14. 9. ob 20. uri, 15. 9. ob 16. uri

PET DIVJIH, ameriški barvni vest. film, 16. 9. in 22. 9. ob 20. uri, 21. 9. ob 18. uri

VRATOLOMIJE SKOZI SAFARI, zahodnonemški barvni film, 18. 9. in 21. 9. ob 20. uri, 22. 9. ob 16. uri

MOŽ AVTORITETE, ameriški barvni kriminalni film, 23. 9., 26. 9. in 29. 9. ob 20. uri

ROPARJI VLAKA, ameriški barvni vestern film, 24. 9. in 28. 9. ob 20. uri, 29. 9. ob 16. uri

TAJNI VIKEND, italijanski barvni kriminalni film, 25. 9. in 29. 9. ob 20. uri, 28. 9. ob 18. uri

Hranilne vloge kolektiva

Obveščamo kolektiv, da znašajo skupne hranilne vloge ob koncu meseca maja štiri milijone pet sto tisoč din.

Porast hranilnih vlog dokazuje, da imaj odelavci zaupanje ev uveden način izplačevanja osebnih dohodkov. Svoječasna akcija za izplačevanje osebnih dohodkov vna hranilne knjižice se je izkazala za zelo uspešno. Od tega načina izplačevanja osebnih dohodkov imajo predvsem korist delavci sami, saj sprejemajo za čas, ko imajo naložene osebne dohodke na hranilni knjižici obresti, delovna organizacija pa lahko dobi pri Ljubljanski banki posojilo, ki ji omogoča

	vodni hlapi	křivulja ozobčeno	tifus	z. ime	predlog za kandidata		Novo mesto	sel	železov oksid	prekaljen borec dan v tednu	sestavila PISEK S. 774
	dvojica alpinistov v steni						z. ime	zare	nemško AMD		najvišje st. egipt. božanstvo
	ošaben človek						del Ljubljane	načelnik	stebež ograje		
	Vojvodinac			lesni delavec					Hercegovce		
		pojav v vodi		Trenje					zaječalec		
	naspretno od malo	skedenj	njiva v stmini					prvi sin Adama in Eve	načrt		
	umeten		Arh Ivan					določilo	tadij		
	profiti			Japonski avto				skrito bogastvo	os. zaimek	oranje	listnato drevo
	z. ime		Župan Uroš				država v Ameriki				
	Elka Kralj		Suha struga v puščavi Feke	Buch Wald pohod, vzpon			Trpine Nika		Perzija		
							uradni spis		bicikel		oznaka sp. avtomobila
	Kozaški stotnik						Sužnik Miřan			os. zaimek	predlog
	ladjska optema										
	hči kralja Minosa										pritrilnica

— Da bi bil človek srečen, potrebuje troje: omejenost, samoljubje in močno zdravje. Toda, če mu manjka prvo, je vse izgubljeno.

— Ni bolj praznega človeka od tistega, ki je sam sebe poln.

— Pobude mladih so vredne ravno toliko kot izkušnje starih.

— Zdajšnji mladi ljudje pozabljajo, da tudi njih v prihodnosti čaka starost.

— Ženske obleke so kompromis med priznано željo, da bi bile oblečene, in nepriznано željo, da bi se čim bolj razgalile.

redno izplačevanje osebnih dohodkov.

Trenutno nam sicer posojilo ni potrebno, ker smo absolutno likvidni in plačujemo naše obveznosti s kasa skont, vendar pa bodo prišli ponovno časi, ko bomo kredit za pravočasno izplačevanje osebnih dohodkov nujno potrebovali.

Višina hranilnih vlog je dosegla enomesečne bruto osebne dohodke celotnega kolektiva.

Dvigajte tudi v bodoče iz hranilnih knjižic le gotovino, ki jo nujno potrebujete in ne shranjujte denarja doma.

Iz finančnega sektorja

Varno ravnanje s plinskimi jeklenkami

N. Bulut

Plin se v gospodinjstvu vedno bolj uporablja. Plinske jeklenke z utekočinjenim plinom pa lahko eksplodirajo in povzročijo veliko razdejaje in nesrečo, če z njimi ne ravnamo pravilno. Zato ne bo odveč, če uporabnike plinskih jeklenk, ki jih ni malo, tudi preko našega glasila opozorimo na pravilno ravnanje s plinskimi jeklenkami.

Plinska jeklenka se v nobenem primeru ne sme segreti oziroma hraniti v prostoru, kjer temperatura presega +50° C. V polprazni jeklenki na povečani temperaturi močno raste pritisk, ki lahko povzroči eksplozijo.

Jeklenka mora med uporabo oziroma odvzemom plina obvezno stati pokonci, nikakor pa ne v vodoravnem položaju. Dobro je, če stoji jeklenka pri uporabi popolnoma pri miru, torej je ne smemo gibati, prenašati, obračati ali podobno. Jeklenke s poškodovanim ventilom ali cevmi za dovod plina ne smemo uporabljati. Takoj jo moramo vrniti dobavi-

telju, oziroma cevi za dovod plina zamenjati.

Jeklenke s tekočim plinom je prepovedano hraniti v spalnicah, kletah, na stopniščih, hodnikih in prehodih. Prostor, v katerem je potrošnik plina (štedilnik, peč in podobno), mora biti velik, z vrati in okni, zaradi hitrega in neoviranega zračenja in dotoka potrebne količine kisika, ki je potreben za izgorevanje plina. V kuhinjskih prostorih ali v dnevni sobi sme biti samo ena jeklenka, ki drži največ 15 kg tekočega plina. Razen plinske jeklenke, ki je priključena na potrošniški aparat, sme imeti posamezno gospodinjstvo v rezervi največ še eno jeklenko, ki pa mora biti v prostoru, ločenem od prostora, v katerem je jeklenka s priključenim aparatom.

Plinskimi jeklenkam v gospodinjstvu je torej treba posvetiti vso pozornost in takoj, ko opazimo, da kaj ni v redu, pokličemo monterja, oziroma obvestimo dobavitelja, ki je dolžan takoj ukrepati.

VERIGA je glasilo delovne skupnosti ZP SŽ — Tovarne verig Lesce. Izhaja dvomesečno. Ureja ga uredniški odbor: Niko Bulut — urednik, Jože Ješe — odgovorni urednik in Franc Čop, dipl. psih. — Fotografiska oprema: Miha Polda. Naklada: 1300 izvodov. — Tisk: Tiškarna LJUBLJANA.

Glasilo je po 7. točki 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS, št. 421-1/72, prosto plačila prometnega davka.